2 Temmuz 1976
4 Recep 1396

BES LİRA
BİR D. M.

Sebil

27

Siyasî, Edebî, Tarihî
HAFTALIK GAZETE

herşey hak için

Sahib ve Başyazar
KADİR MISIROĞLU

TAHSİL MÜESSESELERİNDEKİ PLÂNLAMA AKSAKLIĞININ SADECE BİR YILLIK KURBANI:

300 BİN GENCİMİZ NE OLACAK!?

Üniversiteler

Liseler

Orta Mektepler

İlk Mektepler

300 000 GENCİMİZ NE OLACAK?!.

TEMELDEKİ HATA:

Türkiye'de Harf İnkılabı yapılırken istinad edilen en esaslı esbâb-ı mûcibe okur yazar nisbetinin düşüklüğü idi. Gerçekten bu inkılâbı Sarayburnundaki sazlı sözlü bir gazinoda açıklayan M. Kemal Paşa:

«Vatandaşlar!..

Yeni Türk harflerini çabuk öğreniniz. Bütün millete, köylüye, çobana, hamala, sandalcıya öğretiniz. Bunu vatanperverlik vazifesi biliniz. Bu vazifeyi yaparken düşününüz ki; bir milletin, bir ictimâi hey'etin yüzde sekseni okuma yazma bilmez, bu ayıptır. Bundan insan olanlar utanmak lâzımdır. Bu millet utanmak için yaratılmış değildir. İftihar için yaratılmış ve iftiharla tarihini doldurmuş bir millettir. Milletin yüzde sekseni okuma yazma bilmiyorsa, hatâ bizlerde değildir. Onlardadır ki; Türk seciyesini anlamıyarak bir takım zincirlerle kafamızı sarmışlardır.

Mâzinin hatalarını kökünden temizlemek zamanındayız. Hataları tashih edeceğiz.» demişti.

Bundan sonra hemen hemen eli kalem tutan herkes, ondan aldığı ilhamla İslâm harflerinin güçlüğünden dem vurmuş ve milletin yüzde sekseninin okur yazar olmamasının bir ayıp sayılmak lâzım geldiğini ifâde etmiştir.

Aslında, Türkiye'nin maârif sâhasındaki âcil ihtiyacı, okur yazar sayısını çoğaltmaktan ziyâde, okur yazarların seviyesini yükseltmekti. Esâsen iktisâden geri kalmış memleketler için tutulacak en mâkul yol, buydu. Zira, okur yazarlığa yatırım, iktisâdi istihsâle medar olmadığı için, en başta değil en sonda ele alınmak gerekirdi. Memleketin ihtiyacı, teknoloji sâhasında ciddî bir hamleyi gerçekleştirecek vasıflı fen adamlarınaydı. Fakat Sarayburnu'ndaki nutukla başlayan bu edebiyat, memlekette bir «okuma yazma seferberliği» *ne müncer olmuştur.*

Aslında son derecede faydalı ve hayırlı bir iş olan bu hareket için, yanlış olan, ele alış sırası idi. Amerikan filozofu meşhur John Dewey'in dediği gibi, iptidâi bir kavme okuma yazma öğretirseniz elde edeceğiniz, netice okuma yazma bilen iptidâî bir kavim elde etmekten ibâret kalmaya mahkûmdur.» Bizde de uzun zaman böyle olmuştur. Ancak çok partili hayata geçişle birlikte giriştiğimiz iktisâdi ve sınâî hamlelerle asıl yatırımın yüksek seviyede tedrisat yapan ilim müesseselerine tahsisi zarûreti anlaşılmaya başlanmıştı. Fakat bu anlayış, eski maarif zihniyetinin tesiri ile, tam manâsıyle tatbik sâhasına konulamamıştır. Bu yüzden alabildiğine ilk mekteb yapma faaliyetine devam edilmiştir. Bunu, mahallî siyâsî sâiklerle orta mektep ve liselerin adedini çoğaltmak gibi bir hatâ tâkip etmiştir.

***Bütün bunlar yapılırken** düşünülmemiştir ki; liseler serbest hayata değil, üniversiteye eleman hazırlayan müesseselerdir. Burasını bitiren bir genç, hayata dönmek ve bir meslek edinmek imkânını da -yaş itibariyle- kaçırmış demektir. Bu durumdaki bir genç, üniversiteye giremeyince ne yapacaktır? Bunun doğuracağı, iktisâdî içtimâî ve hattâ rûhî nâmütenâhî mes'ele ve ızdırabın hall-ü faslı âdetâ imkânsız değil midir? Halbuki...*

HALBUKİ

Halbuki maârif müesseseleri de, aynen bir ordu gibi tabandan zirveye doğru belli bir nisbette sivrilip küçülen bir piramit teşkil etmektedir. Bu piramidin tabanı ile zirve yüksekliği arasındaki mesâfe, gerektiğinden kısa olur ise, üst kısımlarda yer alan müesseseler, alt kısımlardan gelen ihtiyaca cevap veremezler. Nitekim, bugün Türkiyedeki durum aynen böyledir.

Gerçekten «Maarif ordusu» *denilmekle meşhur olmuş bulunan Türk tahsil müesseselerinin teşkil eyledikleri piramitte düşündürücü bir nispetsizlik mevcuttur. Tabanda alabildiğine bir genişleme olurken, zirve güdük kalmış ve ihtiyâca cevap veremez bir duruma düşmüştür. Gerçi son zamanlarda* «mektupla öğretim» *ve* «Yaykur» *gibi ciddî neticeler vereceği şüpheli bir takım usûller denenerek ihtiyâca cevap verilmek istenmektedir. Fakat bu teşebbüsler bile -bekleneni veremiyecekleri husûsundaki yaygın kanaatten kat'annazar- memlekette ancak yüzbin kişiye yüksek tahsil imkânı sağlayabilmektedir. Halbuki bu yıl üniversite imtihanları için müracaat edenlerin sayısı, üçyüzbini aşmaktadır. Gerçekçi bir ifâde ile fiilen yüksek tahsil imkânı bahşedilebilecek (!..) olanların adedi, otuz kırk bin kişiyi geçmiyeceğine nazaran, üçyüzbin kişi açıkta kalacak demektir. Bunların hayata intibak ettirilmelerindeki güçlük ise, âşikârdır.*

Her türlü anarşinin kol gezdiği ve binbir menfi telkinin tezgâhlandığı cemiyetimizde, üçyüzbin işsiz, münkesir, gâyesine ulaşamamış, gamlı genç adam, ne denlü bir tehlike teşkil eder hesap etmek gerektir!..

Biz, Türk maarif müesseselerindeki bu plânlama hatasının, sırf bir «akıl edememek» *eseri bulunduğuna inanmıyoruz. Bunda bilhassa, memleket çocuklarını mâceracı ve anar-*

(Devamı 16. Sayfada)

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

MSP MES'ELESİ:

Bazı okuyucularımız gazetemizin *«tarafsızlık»* iddiasıyla yola çıktığı halde, yavaş yavaş MSP müdâfiîliğine kaydığını iddia etmektedirler. Bu vesile ile bizi vaad ve kararımızdan dönmüş olmakla itham ediyorlar. İddialarına mesned ittihaz ettikleri delillerden (!..) biri de gazetemizde yayınlanan «Millî Gazete» nin reklâmıdır.

Sebil, çağlarüstü hak ve yeni olan *«İslâm Dâvâsı»* nın müdâfiidir. Bunun için herhangi bir parti veya grupu esas alarak mücâdeleye atılmamıştır. Bugün ortalıkta gezen parti veya grup adları *«hak için»* gâye değil, vasıtadırlar. Bu vasıflarıyla İslâm'a fayda sağladıkları ölçüde, kendilerini tutmak ve desteklemek bir vicdan ve dâvâ şuuru borcudur. İslâm'a fayda sağlayan bir ekibin, adı siyâsî bir parti olarak tebellür etmiş ise, onu sırf bu vasfından dolayı kendisine maledilmek endişesiyle tutmaktan çekinmek, bizim prensiplerimize uymaz. Hak için çırpınış ve gayreti, nerede görürsek, onu tutmak ve desteklemek vazifemizdir. Bu hususta, bir mensûbiyet iddiasıyla karşılaşmak endişesinden dolayı vazifemizi yapmakta tekâsül göstermemize imkân yoktur.

MSP, dâvâmızın siyâset sahnesindeki en büyük çıkışıdır. Zaman ve kadro itibariyle bu harekete muhâlif kalanlar olabilir. Biz, MSP'nin mağlûbiyetinin, iman ehlinin topuna şâmil bir mağlûbiyet olacağından şüphe etmiyor ve bu sebeple iman ehlinin ona taraftarlık gütmüyorlarsa da hiç olmazsa aleyhtarlık da yapmamalarının dâva şuuru muktezası olduğuna inanıyoruz. Bu mevzuda bizim de -hiç şüphesiz- tenkidlerimiz vardır. Yalnız bazı kardeşlerimiz gibi, kulağa söylenecek sözlerle mikrofona söylenebilecek olanları ayırdetmek ve bu hususta düşmana koz kaptırmamak ölçüsüyle hareket ediyoruz. Bundan dolayı gazetemizi bir parti gazetesi telâkki edenler yanılmaktadırlar. Biz hakka hizmeti, kimin elinde ve fiilinde müşâhede edersek, onu hizmeti nisbetinde tutmaya memur ve mecbur olduğumuz inancındayız. Yeri geldiğinde -düşmana fayda sağlamıyacak ölçüler içinde kalmak şartıyle- dostça tenkidlerimiz de olacaktır.

Bir gazetenin neşriyatı hakkında hüküm vermek için herhangi bir cüz'î mes'eleye istinad etmek, hak ölçülerle bağdaşmaz. Sebil *«hakka yakın olan»* ve *«hak için çalışanlar»*ın, hakka yakın oldukları ve hak için çalıştıkları ölçüde yanlarındadır. Bu ölçü yüzünden mâruz kaldığımız tenkidlerde isâbet görmüyoruz.

Bununla beraber okuyucularımızın neşriyatımızı büyük bir hassasiyetle takip edip gördükleri aksaklıkları bildirmelerinde gazetemiz için bir sıhhat ve gelişme şansı müşâhede ettiğimizi, tenkidlerden isâbetsiz olsalar bile, -ifâdeler edep dışına çıkmadığı müddetçe- memnun kaldığımızı beyan etmek isteriz.

CİLD KAPAKLARIMIZ:

Gazetemiz Sebil'in ilk 26 sayısını ciltlemek için hazırlattığımız orjinal cilt kapaklarımız tamamlanmıştır. Arzu edenlere otuz lira mukabilinde ödemeli olarak gönderilecektir. Birinci cildin, birinci kısmı için kullanılacak olan bu kapakların bir yüzünde alafranga harflerle diğer yüzünde ise İslâm harfleriyle *«SEBİL, her şey hak için»* yazılmış ve en iyi malzeme ile hazırlattırılmıştır. Ayrıca ilk 26 sayıyı kapak takılmış olarak almak isteyenler, idârehânemize müracaatle 130 TL. gönderirlerse, gazetemiz adreslerine derhal postalanacaktır. Ayrıca bunları ayni fiatla bazı kitapçılarla mahallî Akıncılar Derneği Şûbelerinden de temin edebileceklerini müjdelemek isteriz.

DÜNYA BUHRANININ UMÛMÎ ESASLARI

Prof. Dr. Osman Turan

Bu küllî n i z a m ı n da bizzat şuursuz olan maddenin eseri olamıyacağı ve kaadir-i mutlak bir kudret veya varlıkla mümkün olacağı inancını daha fazla bir bedâhet hâline getirmiştir. En küçük hücreden en mütekâmil insana kadar hayatı, atomdan milyonlarca yıldız âlemlerine kadar nizamı idâre eden küllî irâdenin madde ile izah edilememesi kaadir-i mutlak bir Allah düşünce ve imanını sağlamlaştırmağa kâfi gelmiştir. Atom sırları açılınca:

«Artık âlemin ötesindeki sırlar da keşfedilecek midir?» suâline karşı büyük âlim Einstein:

«— Biz ancak maddenin sırlarını keşifle meşgulüz. Onun ötesi ılmin ebediyyen meçhülü kalacaktır» cevabını vermiştir.

Bu beyan ilmin aczini, Allah ve ruh, kâinat nizâmının menşe' ve mâhiyetleri hakkında bir keşfin bahis mevzuu olamıyacağını ortaya koymuştur. Esâsen Kur'an'da Hz. Peygamber'e Allah ve rûhun mâhiyeti hakkında bir suâl sorulmasına, bunların insan aklı ve düşüncesi üstünde bulunduğuna dair tebliğ bu hakikatı ondört asır önce ifâde etmiş ve bu ilâhi hüküm üzerinde hiç bir değişiklik olmamıştır.

Bu sebeple ilmi keşifler daha hayret verici neticelere ulaşsa, feza seferleri ile yıldızlar-arası fetihler başarılar, hattâ seyyâre (gezegen)lerde hayat ve iskân imkânı bulursa insan uzuvları makina parçaları gibi değiştirilip takılsa daha mahdûd olan insan aklı yine de nâ-mütenâhiyi (sonsuzluğu) idrakten âciz kalacak; sâdece kudret-i İlâhiye'nin varlığı inancı kuvvet kazanacaktır. Böylece insanın tecessümü, refâhını ve Dünya'nın imârını temine çalışan ilim ile beşerin mânevi ihtiyacına ve saâdetine temel olan dinin vazife ve sahaları tamamıyle ayrılmış; madde-rûh muvâzenesinin tesis ve devamı zarûretini meydana koymuştur. Gerçekten tarihi ve ictimâi vâkıa olduğu kadar ilmi muhâkemeye ve insanın yaratılışına da uygun gelen Allah inancını kabul ettikten sonra din ihtiyâcı tabiidir.

Alman filozofu E. Kant maddi ve sosyal mânâsı ile de olsa, Tanrı olmasa bile beşeriyet kendi ihtiyacı ve saadeti için onu yaratmağa (tanımağa) mecburdur.» cümlesi ile bu gerçeği ifâde etmiştir. Bu duruma rağmen, medeniyetin materyalist bir istikamette gelişmesi, din düşmanlığını bugün tarihte görülmemiş bir taassupla din hâline getiren komünizmin doğuşunu mukadder kılmış; madde-ruh muvâzenesinin bozulması Cihanşümûl bir buhranla medeniyet ve beşeriyeti bir uçurumun kenarına yaklaştırmıştır. Zavallı Rus astronotu Feza (uzay) seferinde Allah'ı göremediğini beyan ederken, bu rûh ve idrakten mahrum bulunduğunu açıkça göstermiş; yahud sâdece bolşevik liderlere yaranmak istemiştir. Din ile komünizmin bir arada yaşayamıyacağına dair K. Marx'a âid ana doğma demir perde arkasında taassupla hüküm sürerken biçâre astronotun fezadan getirebileceği haber de elbette bu derece kaba ve iptidâi olabilirdi.

Beşeriyetin binlerce yıldan beri kazandığı din, medeniyet milliyet ve insanlık ideallerinden, ahlâk ve fazilet duygularından nasibini alamayan insanların maddenin ifsâdından kurtulması, manevi değerlerin çökmemesi ve içtimâi nizamın bozulmaması kolay değildir. Bu sebepledir ki; komünizmin hüküm sürdüğü memleketlerde devletin tahakkümü ve nizâmın cebirle temini mukadderdir. Nitekim madderuh muvâzenesi bozulduğu zaman tarih, cemiyet ve medeniyetlerde sukut ve buhranların başladığına şâhiddir. Maddenin rûha tahakküm istidâdına karşı peygamberler, veliler, din ve ahlâk adamları, mütefekkir ve mefkûreciler sâyesinde müvâzene kurulur; terakki ve saâdet devirleri meydana çıkar. Dinlerin hayır ve şer, melek ve şeytan ile temsil ettikleri ezeli mücâdele bizzat insanın kendisine mahsus maddi ve manevi iki kuvvetin bir çatışmasından ibârettir.

Nitekim İslâmiyet şeytanın insanın içinde de bulunduğuna dâimâ dikkati çeker. Hz. Peygamber «insanın en büyük düşmanı nefsidir.» buyururken maddi ihtiras, menfaat, şehvet, ve kin duygularının rolünü belirtir.

Esâsen kâinatta nasıl en küçük madde âlemi (Mikrokosmos) inden ile en büyük yıldız manzûmelerine (Makrokosmos) kadar bir itme ve çekme kuvvetlerinin mücâdele ve muvâzenesi ile kâinat nizamını devam ettiriyorsa, fert ve cemiyetler de öylece madde-rûh âhengi sâyesinde kudret ve saadet kazanır. Bu muvâzene rûhun aleyhinde bozuldukça; yüksek ideal ve değerlerin cazibe ve kudreti azaldıkça hayır ve terakkinin mânevi motoru da zayıflar; insan ve cemiyetlerde maddenin bayağılaştırıcı esâreti başlar. Bugün materyalizmin kuvvetlendiği memleketlerde ve bizzat Türkiye'de millî ve dini ideallerin sarsılması, fazilet ve ferâgat duygularının zayıflaması, rûhî ve ahlâki buhranın şiddetlenmesi aydınlar arasında manevi buhran ve sefâleti şiddetlendirmiştir. Buna mukâbil rûhun maddeye aşırı tahakkümü ile de yine muvâzene bozulur. Birinci hâlde inhilât ve çözülme, ikinci halde de ictimâi uyuşukluk ve fosilleşme baş gösterir. Manevî değerler arasında dinin rolü başta gelmekle beraber onunla kaynaşan millî kültür, ahlâk ve idealler de materyalizm karşısında aynı âkıbete uğrar. Bu sebepledir ki; materyalistler bütün manevî değerleri kül hâlinde tahrip cidâline hedef yapmışlardır. Millet ve medeniyetlerin tarihleri muvâzene ve âhenk ânının bozulması ile de buhran ve çalkantılar ile geçmiştir. Avrupa medeniyeti en yüksek noktasına erişirken, tarihi medeniyetlerin çoğunda görüldüğü gibi, bünyevi hastalıkları ile inhitat yoluna girmiş ve bugünkü Dünya şartları icâbı onun yıkıcı tesirleri başka ülkelere de sirâyet etmiştir. Fakat Türkiye, henüz bir medenî senteze ve hamleye sahne olmadan, kendi millî kültür ve mefkûre kaynaklarını, bizzat kendi kifâyetsiz veya hayırsız evlâtlarının irâdesi ve milleti tersine zorlaması ile, kurulması neticesinde öyle bir mânevi çöküntüye uğramıştır ki; artık ilim ve medeniyetler tarihine baş vurmadan âkıbetimizi görmeli ve zarûri doğmalardan ve safsatalardan kurtulmalıyız. Aksi takdirde hayatiyetimiz ve varlığımız tehlikededir!..

başyazı

CHP GEBEDİR!..

Kadir Mısıroğlu

Siyâsi partiler, belli bir kadro tarafından inanılıp bağlanılan temel ve şümûllü bir fikri *«iktidar»* hâline getirmek maksadıyla kurulurlar. Fakat bunların, varlık sebepleri, fikir değil de, geçici ve ârızî diğer bir sâik olursa, çok geçmeden buhrandan buhrana sürüklenirler. Zira bünyelerine aldıkları insanları birleştiren sâik kuvvet ve itibarını kaybettikçe dağılma, çözülme ve parçalanmaya başlarlar. Bu durum da, onları, kuruluşlarındaki temel bir hatadan dolayı, buhranların kucağına sürükler.

Türk siyâsi hayatında -fikirden ziyâde fiil itibariyle- belli bir yeri olan CHP, kurulduğu günden beri kendine ciddî bir fikir zemini tesis edememiştir. Gerçekten tarihi tetkik edildiğinde o'nun sermâyesinin daha ziyâde mâzi ve İslâm düşmanlığı olduğu görülür.

Varlık sebebi olarak kendilerine bir takım kin ve husûmetlerin tatmini arzusunu seçmiş bulunan ve bu gibi hisleri istismar maksadından doğmuş olan partiler, emsalleri arasında en çürük temel üzerine oturtulmuş olanlardır. CHP'nin elli yıllık târihi ve bugünkü DP nin durumu bunun en tipik misâlleridir. Fakat CHP bu husustaki rakip kabul etmez üstünlüğünü (!..) halâ muhafaza etmektedir.

Esâsen, memleket gerçekleri muvâcehesinde sağlam fikri temellere istinad ettirilemiyen partilerde mevsim mevsim dâhilî buhranlar ve şahsi zıdlaşmaların vukûu mukadderdir. Elli yıllık târihi boyunca mâzi ve İslâm düşmanlığı ile ihticac etmiş bulunan CHP'de bu iç kargaşalıklar, şifa bulmaz bir sar'alının mütemadî nöbetleri gibi tekerrür edegelmiştir.

Hakikaten dâhilî huzur ve sukûnu çok partili hayâta geçinceye kadar *«şeflik devri»* usulleriyle güç belâ sağlanabilen CHP zuhur eden bu ilk fırsatta derhal parçalanmış ve eski mensuplarından bir kısmının «Demokrat Parti» adıyla yeni bir parti hâlinde kadrolaştıkları görülmüştür. Daha önceki *«Terakkiperver Fırka»* ve *«Serbest Fırka»* da CHP içindeki sen-ben kavgasının eseriydi. Fakat bunlar, kendilerine hayat hakkı tanımayan siyâsi şartlar yüzünden, bir nevi *«iskat-ı cenin»* tarzında vücûd bulmuşlardı.

CHP'nin Demokrat Parti'den sonraki doğurduklarını tâdâd eylemeye hâcet yoktur. Bilinen şudur ki, bu parti velûdiyyet (çok doğurma) bakımından rakipsizdir. Fakat her doğum, bir parçasını alıp götürdüğü halde hâlâ nihâyete ermiyen ve kökü kurumayan CHP, bu defa pek zor bir doğuma daha namzed gözükmektedir. Bu sefer ki, bünyeyi alabildiğine tahrib eden bir sezeryanı gerektireceğe benzemektedir. Zira CHP bu defa çoktan beri derâgûş eylediği anarşistlerden gebe kalmıştır.

Gerçekten CHP'de yeni bir doğuma müncer olacağı artık kat'iyyet kesbetmiş bulunan dâhilî buhran, kendisinin âzâd kabûl etmez kölesi mesâbesindeki mâhud sol gazetelere bile aksetmiş bulunmaktadır. Ecevit, o hudutsuz şâirâne hayâlleriyle varsın, bizim gibilerin bir serap görmekte olduğunu iddiâ ededursun, doğum sancılarının yükselttiği feryâd ve figânlara kulaklarını tıkaya dursun!. Mukadder netice, anbeân yaklaşmaktadır. Artık gizlenmez bir hâle gelen gerçeği setr için, onun topyekün anarşistleri içine alan geniş âbâsı da kâfi gelmiyecektir.

Evet CHP gebedir!..

Peki ama, bu kaçıncı doğum?!. Şu CHP de, amma velûdmuş doğrusu?. Ancak, bu defa doğacak olan çocuğun, *«boynuz kulağı geçer»* müteârifesi gereğince, mugâlâtada Ecevit'e de baskın çıkacağı anlaşılmaktadır. Nasıl olmasın ki, babası anarsi değil midir?!..

Sebil

TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

2 — MİLİTARİZM

— I —

Bütün Dünya lisanlarında, gayrı askeri mânâsındaki «sivil» kelimesinin mânâsı aynı zamanda «medenî» demektir. Bu mânâ harbin, «tahrib» kökünden gelmiş olmasından doğmaktadır.

Gerçekten harbler birer tahrib vasıtasıdırlar. Bu itibarla askerlik de tahribe medâr olan bir meslek demektir. Tahrib tabiatiyle arzu edilir bir şey değildir. Ancak arzu edilmemesi bunun lüzumsuz olduğu mânâsını tazammun etmez. Zira, harbler çok defa kaçınılmaz bir sûrette ortaya çıkarlar. Tahribe uğramamak için tahrib etmek mecbûriyeti ile karşılaşılması tabii bir hâdisedir.

Harbin, aslında hiç de arzu edilir bir şey olmaması yüzündendir ki; bunun sülh ve müsâlemet dini olan İslâm'da ancak tedafüi olarak icrasına müsaade edilmiştir. Gerçekten İslâm'da taarruzi harb memnûdur. Ancak bu demek değildir ki, müslümanlar bir harbe girerlerse hiç bir taarruz muhârebesi icra etmezler. Böyle bir şey düşünülemez. İslâm'da harbe ancak tedafüi olarak yani müdâfaa tarzında müsaade edilmiş olması, bunun başlatılması içindir. Yoksa her ne sûretle olursa olsun bir kere başladıktan sonra, müslümanların galebesi için gerekli her usûl ve taktiğe başvurmak zarûreti meydandadır. Nitekim târibî tatbikat da bu veçhile cereyan etmiştir

Askerlik millî varlığı muhafaza maksadıyla icra edilen bir meslektir. Bu itibarla bir mefkûreye bağlı mesleklerin en eskisidir. Bu yüzden târihimizde «Silk-i celil-i askeriyye» yani yüce askerlik mesleği olarak yâd olunmuştur. Gerçekten haysiyyetlerine ve binnetice istiklâllerine son derecede düşkün olan Türkler tarih boyunca hayatlarını tâbir câizse birer «ordu millet» olarak idâme ettirmişlerdir.

İslâm'da cihad farizasının mevcûdiyeti ve hak nizamı yaymak ve yaşatmaktan ibâret olan bu mefkûrenin âlemşumûl bir vasfı hâiz bulunması, milletimizin bu yüce dinle rûhen büyük ölçüde anlaşıp kaynaşmasını intâc etmiştir. İslâmın vekar ve haysiyyetleri korumaya atfeylediği büyük ehemmiyet ile milletimizin fıtri istidâd ve temâyülleri büyük bir mutâbakat arzettiğinden milletimiz, bu yeni asabiyete intisâbından çok kısa bir müddet sonra, onun muhâfız ve müdâfii yani topyekûn ordusu mevkiini almıştır. İslâmi ibâdetlerin bir numaralısını teşkil eden cum'a namazının îfası için hürriyet ve istiklâlin meşrut kılınması, haysiyyetine düşkün olan

Kemalist İnkılâbın anatomisi

Kadir Mısıroğlu

— XXVII —

ecdâdımızı teshir eden âmillerden olmuştur.

Gerçekten Türkler, i'lâ-yı kelimetüllah ile birlikte vatan ve milletin muhâfaza ve müdâfaasına mahsus olduğu içindir ki, askerliği en kudsi vazifelerden biri saymışlardır. Halkımızın inanç ve an'anelerine göre ordu hâlâ mukaddes bir ocaktır. Bu ocağın en küçük ferdine «Mehmedcik» adını takarak onda ilâhi ve ebedî İslâm Nizamı'nı dâvâ eden Resûlüllah'ın açtığı yolun bir küçük muakıp müdâfiini görmek istediğini belirtmiştir. Hakikaten Peygamberinin ism-i hâssını sâdece onun şahsına inhisar ettirerek bunu başkaları için «Mehmed» tarzında muhar-ref ve muhaffef olarak kullanan milletimiz, askerine bu kelimenin sonuna bir tasgir eki getirerek «Mehmedcik» demiştir. Bununla askerliği Peygamber Aleyhissalât ü Vesselâm'ın güttüğü dâvâya tahsis edilmiş bir meslek olarak telâkki eylediğini ortaya koymuştur.

İnsanların hayra da şerre de meyyâl bulunmaları bu âlemde iyilikler kadar kötülüklerin de vuku' bulmasını doğurmaktadır. Bu sebepledir ki; târih boyunca milletler arasında harb-darb ve ceng-ü cidâl eksik olmamıştır. Böyle bir Dünya'da yaşanıldığına göre, zulmetmek için değilse de, mazlum mevkiine düşmekten kurtulmak için dâimâ elde silâh hazır beklemek zarûreti âşikârdır. Nâmık Kemal'in söylediği gibi!

«Hazr ol cenge eğer,
İster isen sulh-u salâh.»

Evet sulh ve salâhı sağlayan, kötü niyetlerinin gözlerini korkutacak olan müdâfi bir kuvvetin mevcûdiyetidir. Bu ise ordu demektir. Bu vasfıyla ordu, millet ve memleketi muhafaza etmek için kurulmuş bir müessesedir. Bu husûsiyet onun ayni zamanda muhafazakâr olmasını zarûri kılmaktadır. Gerçi Türk târihinde ordunun belli siyâsi telkinlerin te'siri altında milletçe tasvib edilmeyen hareketleri de olmuştur. Fakat buna rağmen milletimizin bu, harcı kudsi bir gâye ile atılmış bulunan ocağa bağlılığı sonsuzdur. Halâ Anadolu köy ve kasabalarında askere gidenler düğün şenlikleriyle uğurlanırlar. Bu gidiş gâlip ihtimâl ile ölüm getirecek olan cepheye olsa bile.

Milletin fıtri husûsiyetleri ile imanından doğan bu alâka, milli varlığımızın ayakta durabilmesi için sâhib olduğumuz en büyük sigortadır. İnsanlar için en yüksek mertebe peygamberliktir. Peygamberlik ise, âhır zaman Nebisi ile nihâyete ermiştir. Binâenaleyh artık hiç kimse için matlûb olması düşünülemez. Peygamberlikten sonraki en yüce mevki ise, şehidlik ve gâziliktir. Demek ki; askerlik inananlar için beşeri rutbelerin mümkün olan en yücesini vaad eden bir meslektir.

Dini bir afyon kabûl eden ve içtimâi nizâmı muhâfaza eden bütün müesseselere düşman olan beynelmilel komünizm, bu düşmanlığını müessiriyeti sebebi ile her şeyden ziyâde ordu üzerinde teksif eder. Başta Rusya olmak üzere bütün komünistler, kendileri en büyük yatırımı ordularına yaptıkları halde başka milletleri kahır ve zulümleri altına alabilmek için, askerliği gözden düşürecek bir sistemli propagandanın icaplarını yerine getirmekte asla kusur etmezler. Bir taraftan insanlar arasında kardeşlik, sülh ve müsâlemet te'sisi gâyesini güttükleri iddiâsını ilân ederek milletleri zayıf ordular bulundurmaya imâle ederken, kendileri en büyük yatırımları askeri sâhalara tahsis ederler. Bütün Dünya'yı yutmak azmindeki komünizm için bu taktik, zarûri ve vazgeçilmez bir mâhiyet taşımaktadır. Bu yüzden girdikleri her yerde mevcûd nizâmı ve milli varlığı muhâfaza için kurulmuş bulunan orduyu, tasfiye ederek, onun yerine köle ruhlu bir bendeler kadrosu te'sis ederler. Hatta zabıtleri, sâdece tasfiye etmekle kalmayıp en şedid zulümlere de mâruz bırakırlar.

Müslümanlarla komünistlerin birbirlerine tamâmen zıd olan dünya görüşleri onların ordu ve askerlik mesleğine bakışlarında da bâriz bir sûrette tezâhür eder. Komünizm için bir tedhiş vâsıtası olarak kullanılan ordu, müslümanlar için düşmanların muhtemel taarruzlarına karşı bir gözdağı ve ihtiyat kuvveti mesâbesindedir.

(Devamı var)

دانس صالونلرينك اك صوك وضعيتى نه‌در؟

والى بك ايضاحات ويرييور...

«دانس مكتبى» عنوانى ملغادر؛ اركك وقادين دانس صالونلرينك آيرى آيرى اولماسنده‌كى سبب؟...

دانس صالونلرينك يكى وضعيتى آلمادن اولكى حاللرينه بر نظر

كنجلرك دوام ايتمكده اولدقلرى دانس صالونلرنده اولجه ياپيلان تعليماتنامه‌يه رعايت ايدلمديكى كورولديكندن بعضى شكايتلر ايدلمشلردى.

دانس مكتبلرينكده عنوانلرى (دانس صالونى) نه [illegible] برتعليماتنامه ياپيلمش وتطبيقى ايچون پوليس مديريتنه كوندريلمشدر. تعليماتنامه حقنده والى سليمان سامى بك دون برمحررمزه بروجه آتى ايضاحات ويرمشدر:

— قادينلرله اركككلرك برآراده دانس ايتمه‌لرى قطعياً ممنوع دكلدر. بو خبر ياكلش آكلاشيلمشدر.

دانس صالونلرينه كيدن مكتب طلبه‌سنك صالونلره دوام ايتمه‌لرى معارف وكالتنجه منع ايدلمش وكيفيت داخليه وكالتى طرفندن ولايتمزه تبليغ اولونمشدر. تعليماتنامه‌يى ولايت ياپمشدر.

اون سكز ياشندن يوقارى سنده اولان قيزلر ايچون‌ده تعليماتنامه‌يه بعض قيدلر وضع ايدلمشدر. كرچه (١٨) ياشنى اكمال ايدن قيز حقوقنه صاحبدر. آنجق بعض دوغرى اولمايان حركاته ميدان ويرلمه‌مسى ايچون حكومت بونلر حقنده‌ده ولايت عامه‌سنى استعمال ايده‌رك بعض شرائط قونولماسنى موفق كورمشدر. نفوس تذكره‌لرينه فوطوغراف الصاقى خصوصنده‌كى قيد ايسه باشقه‌لرينه عائد نفوس تذكره‌لرينك استعماله مانع اولمق ايچوندر.

دانس صالونلرى اركك وقادينلر ايچون ايكى‌يه تفريق اولوناجقدر. بورالرده يالكز دانس اوكرنيله‌جكدر. دانسجيلر صالونلرده معاون اولارق قادين ويا اركك دانسجيلر بولندره‌بيليرلر.



دانس صالونلرى حقنده‌كى مقرراتى ايضاح ايدن
والى سليمان سامى بك

يالكز بونلرده‌ده تعليماتنامه‌ده مذكور شرائطى حائز اولملرى شرطدر. دانس طالبلرى بونلردن دانس اوكرنه‌جكلردر. بو مقرراتدن مقصد بر طاقم يولسزلقلره مانع اولمقدر.»

دانس صالونلرى حقنده‌كى تعليماتنامه‌نك صورتى

١ — دانسى اوكرنمك ايچون آچيلان محله «دانس صالونى» دانس اوكرتنلره‌ده دانسجى دنيليور.

٢ — دانس صالونى آچمق ايستيه‌ن دانسجيلر آشاغيده كوستريلان ماده‌لره رعايت مجبوريتنده‌در.

[مابعدى ٤ نجى صحيفه‌نك ٤ نجى ستوننده]

Hale bakın ki, dans salonları hakkında resmî kararlar alınıyor ve devrin İstanbul valisi de bu hususta gazetecilere izahatta bulunuyor. (2 kânunusânî 1926 tarihli Milliyet Gazetesi)

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

UNUTULAN BİR KİTAP

— 7 —

İstenilen hürriyetlerin verilmesi gayri müslim teb'anın gizli emellerine hizmet etmek olur. Zira siyâsî hürriyetin neticesi teb'anın bütün haklardan müsâvî olarak faydalanmasıdır. Böyle bir müsâvat, ehliyeti olan bütün vatandaşları devletin en yüksek makamlarına geçirmeyi gerektirir. Şâyet herkes devletin bekası üzerinde anlaşmış olsaydı, böyle bir hürriyetin mahzuru kalmazdı. Vasıtalar üzerinde anlaşamamak mahzur teşkil etmez.

Hayreddin teb'a arasında böyle bir anlayış birliği olmadığına inanır. Devlet kendi kendini korumak zorundadır. Nitekim Avrupa devletleri de sâdece hânedan tebeddülü gibi, teferruat kabilinden bir tehlike ihtimalini düşünerek teb'alarını böyle bir hürriyetten mahrum bırakmışlardır. Bizde ise tehlike çok daha ciddidir. Teba-yı şâhâne bir çok kavimleri kucaklamaktadır; bunların çoğu devletin resmî lisanını bilmez ve kendi aralarında da anlaşamazlar. Bir kelimeyle, bütün kavimlerin temsilcilerini bir araya toplayan bir millet meclisinde anlaşma temini imkânsız gibidir. Bir kısım vatandaşları böyle bir haktan mahrum etmek ise, hakkaniyete aykırıdır. Binaenaleyh Bab-ı Âli'nin teb'aya aşırı bir hürriyet vermemesi ve millet meclisi fikrine iltifat etmemesi, tabiî sayılmalıdır. Ama terakki yoluna girilmiştir. İstikbalde, mâniler izâle edildikten sonra çok daha geniş bir hürriyetin bahşedilmemesi için sebeb yoktur. Şimdilik, bu mâniler arasında başta gelen Avrupa devletlerinin müdâhalesidir. Bunlar Devlet-i Âliye'nin kendi teb'aları üzerinde kaza hakkı olmadığı iddiasındadırlar.

Sonra yazar mehâkim-i nizâmiye aleyhinde Avrupalılarca s[illegible]edilen maksadlı tenkidleri çürütüyor.

İKTİSÂDÎ GÖRÜŞLER

Hülâsa edelim: Devletin temel vazifesi tebanın can emniyetini sağlamak, adâlet ve hürriyeti gerçekleştirmektir. Can ve mal emniyetine kavuşan teb'anın yaratıcı güçleri kendiliğinden harekete geçecek, iktisadi refah kendiliğinden tahakkuk edecektir. Devlet demek, iyi bir idâre demektir. Devletin iktisadî hayata müdâhale etmesine lüzum yoktur. Adâlet ve emniyetin ferman fermâ olduğu bir ülkede yaşayanlar, kolları ve kafalarının bütün gücüyle çalışırlar. Bu devlet anlayışı o çağın Avrupa'sında da geçerlidir. Liberalizm de devletin vazife ve selâhiyetlerini geniş ölçüde tahdit eder. Ona göre de en iyi hükümet en az hükümet edendir. Yani, İslâmî devlet görüşüyle liberalizmin prensipleri birbiriyle çatışmaz. İyi bir devlet her ikisi için de devlet masraflarını ve vergileri asgariye indirendir.

Bununla beraber Hayreddin'in İslâm ülkeleri için yeni sayılabilecek teklifleri de vardır: meselâ, İslâm ülkelerinin Avrupa'ya ucuz hammadde ihraç edip oradan pahalı mâmul madde alışını tenkit eder. Ülke ürettiği malları mâmül madde haline getirmelidir. İthalât ile ihracat arasında denge kurmalıdır, devletin ithalâtı, ihracatdan fazla olursa iflâsa sürüklenir.

Hayreddin'in tavsiye ettiği bir başka yenilik de: Anonim şirketler. Sermayenin rahatça tedâvül edilebilmesi için yollar yapılmalı. vilâyetler birbirine bağlanmalıdır. Hayreddin sanâyiin teşviki için sergilerin açılmasından, en iyi mâmul ve mahsüllerin mükâfaatlandırılmasından yanadır. Bir kelimeyle Paşa'nın iktisadi görüşleri; Avrupa'daki klâsik iktisad görüşlerine uygundur. Devlet, teb'asının iktisâdî faaliyetini köstekleyen engelleri ortadan kaldırmalıdır. Yazar, yerli sanâyii korumak için bir târife siyâseti takib etmenin lüzumundan da söz eder. Demek ki; iktisadi görüşleri Ricardo, Smith, Say istikametindedir. Ama tavsiyeleri daha çok ampirik bir mâhiyet taşır. Yani, Paşa okuduklarından çok giriştiği tecrübelerden faydalanır. Unutulmasın ki; Hayreddin'in tecessüsleri de tavsiyeleri de âmeliyi ön plâna alır. Çağının iktisad nazariyelerinden ne kadar haberdardı, bilmiyoruz. Kimleri okumuştu kestirmek güç. Muhakkak olan şu ki; devlet ve iktisadî faaliyetle ilgili görüşleri Avrupa'dan iktibas edilmiş bir çözüm yolu olmaktan çok, İslâm ülkelerinde hâkim olan nizamsızlığa karşı İslâmî bir aksülâmel ifade etmektedir.

Hayreddin devletten ne istiyordu?: kanunları tatbik ettirmek ve teb'anın can ve mal emniyetini sağlamak. Bu talebi çağının Avrupa'lı iktisadçıları pekâla benimseyebilirlerdi. Sonra vergiler toplanmalı, memur maaşları muntazaman ödenmeliydi. Unutmayalım ki; Hayreddin bir İslâm devlet adamıdır. O, insanı bir «homoekonomikus» olarak ele almaz ve alamazdı da.. İktisadî faaliyeti devleti güçlendirecek bir faaliyet olarak görür, yani, bir gâye değil bir vasıta. Bir yerde liberallerden çok merkantilistlere yakındır. İslâmın iktisadî inhitatından keyfi idâreyi mes'-ul tutar. Avrupa'nın bu sahadaki üstünlüğü ise meşrûtiyetin eseridir. Bir kelimeyle Akvem-ül Mesâlik bir terkiptir. İslâm ve batı düşüncesiyle, İslâm ve batı müesseselerinin İslâmî plânda ampirik bir terkibi.

Zira muhatabı önce kendi dünyası sonra da Avrupa'dır.

(Devamı var)

iktisad

İSLÂM ÜLKELERİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

— 1 —

Dr. Talib Alp

Bu mevzua bir tarih perspektifi içinde girmek istiyorum. Bilindiği gibi sebepler teşhis ve tesbit edilmeden neticeleri münferid ve illetlerden mücerred olarak tedkik etmek sıhhatli tefsirler getirmek yerine hatalı anlamalar doğurur. Bundan dolayı mes'elelere tarih şuuru ve zaman perspektifi içinde girme zarûretine inanıyorum.

İlk İslâm devleti olan Medine şehir devletinin teessüsünden kısa bir zaman sonra, bu yeni devlet, ideolojik ve siyasi yönleri ile komşu devletlerin dikkatlerini cezbetmeye başladı. Tarihin kaydettiğine göre, İslâm Devletinin hızla gelişme istidadı göstermesi, asrın en kudretli imparatorluklarından biri olan Doğu Roma İmparatorluğunu endişeye sevketmişti. İmparator Herakliyus kuvvetli bir Bizans ordusu ile, İslâm Âleminin bu ilk nüve devletini yerinde yok etmek üzere Suriye'ye sarkmışsa da vaziyeti istihbar eden İslâm Peygamberi (S.A.V.) düşmanı Tebük mevkiinde karşılamak için Medine'den hareket etmiş fakat, Bizanslılar kararlı gördükleri Müslümanlarla muhârebeye tutuşmaktan yıldıklarından bu ilk haçlı seferi akim kalmıştır.

İslâm, bundan sonra, kısa bir müddet içinde, garpta Atlas Okyanusu ve Fransa'nın güney hududlarına, şarkta Hindistan içleri ve Çin seddine dayanmıştır. Bu gelişmeleri takib eden asırlarda Selçuklular Anadolu'yu İslâmlaştırmış, Osmanlılar Avrupa'da Viyana kapılarını zorlamışlardır. Osmanlıların Yirminci asrın başlarına kadar devam edegelen mücâhede ve mücâdelesinin hâtıraları, halen zihinlerde canlılığını muhafaza etmektedir.

Birkaç satırla hülâsa edilen bu 14 asırlık muazzam gelişmeler yer alırken insanlık tarihi, Filistin'in Avrupalı haçlılar tarafından istilâsı, zaptı ve istirdadı, Cengiz istilâsı, Timur gâilesi, I. Dünya Harbi ve akabinde Osmanlı Devleti'nin yıkılması ile İslâm siyasî birliğinin parçalanması gibi fevkalâde hadiselere sahne olmuştur. Bu hadiselerin yanı sıra muhtelif tarihlerde büyük coğrafî keşifler ve mühim ilmî icadlar yer almıştır. Bu son iki netice üzerinde ayrıca durulmaya değer. Bilindiği gibi, Avrupalılar 15. asırda, şarka ulaşmak için ipek ve baharat yollarının dışında emniyetli deniz yolları aramaya koyuldular. Bu arayış neticesi, «bakır ararken altın bulma» misali, tarihin seyrini değiştirecek ehemmiyette geniş, büyük zenginlik ve hammaddeyle taşan kıt'aları tesâdüfen keşfettiler. Çok geçmeden keşifleri Avrupalının maddeci ve müstebit müstemlekeciliği takip etti. Avrupa devletleri keşfedilen yeni ülkelere hakimiyetlerini kurma ve bu yerlerin tabii kaynaklarını sömürmede biribirleri ile amansız bir yarışa girdiler. Bu hengâmda, zaman zaman biribirleri ile kıyasıya harblere girişmekten de çekinmediler. Yeni ülkelerin yeni efendileri işgâl ettikleri yerlerin her türlü varlıklarını nakde tahvil etme hususunda hiçbir gayreti esirgemediler. Bir taraftan Amerika ve Afrika kıt'alarından Avrupa'nın başşehirlerine oluk gibi altın aka ken, ayni anda Amerika ve Avrupa'ya ucuz emek temini için esir yüklü gemiler milyonlarca insan sevkettiler. İşte bugün otuz milyonu aşan Amerika zencilerinin çile dolu tarihlerinin hülâsası!

Kaderin garip tecellisidir: Amerika'nın keşfedildiği yıl, tarihe Endülüs İslâm devletinin yıkılış senesi olarak geçer. 1492. O Müslüman Endülüs ki; Avrupa ona Rönesansını ve müteakip asırların ilmi buluşlarını borçludur. Avrupalı ilim tarihi otoriteleri bu hakikatı kabulde güçlük çekmezler. İngiltere'de müsbet ilmin bânisi olarak tanınan Bacon'ın Endülüs İslâm Üniversitelerinden birinde Müslüman müderrislerin dizi dibinde yetiştiği gerçeği Avrupalı için bilinen ansiklopedik bir mâlümattır. Avrupa Bağdat ve Endülüs ilim müesseselerinden tevârüs ettiği fenle, sömürgelerden akan altın, hammadde ve emeğin terkibi ile sanayi inkilâbını tahakkuk ettirdi. Eğer bu terkib imanın ışığında vukû bulsaydı, insanlık bugün mânevi ve maddi refah, sulh ve saâdet içinde olurdu. Esefle kaydetmek gerekir ki; Avrupalının kuru bir ihtiras sâiki ile elde ettiği bu zâhiri muvaffakıyet, ters istikamette gelişti ve sonunda kendi varlığını da tehlikeye sokan kapitalizm ve onun düşman kardeşi Komünizmi doğurdu.

(Devamı var)

İbret Aynasında

M.Ertuğrul Düzdağ

ÇEHRELER

Madam Berthe Georges-Gaulis

— II —

«TÜRK DOSTU»

Kocasının ölümünden sonra ayni işe devam eden «genç ve lâtif» Berthe, 1914'te Birinci Dünya Harbi çıkınca Fransa'ya döndü.

Madam Berthe Georges - Gaulis beş yıl sonra 1919'da Anadolu'ya gelerek, Fransızlar adına M. Kemal Paşa ile tamaslara başladı. Bu da sıfatı, sadece «Türk dostu Fransız gazetecisi» idi.

İşte biz de, bu «Türk dostu»nun, bize ne gibi dostluklar yaptığını incelemeyi düşündük.

GAULİS

Madam Gaulis'le ilgili yazılarda veya kendisinin çıkardığı kitaplarda sık sık adı geçen bir asker vardır: Mareşal Lyautey.

Gaulis'in hayatı ve faaliyetleri bu şahıstan ayrı olark tetkik olunamaz. Bilhassa bizi alâkadar eden 1919 sonrası Türkiye seyahatleri ve bu sırada yaptığı siyasi temaslar, tamamen bu mareşalin emri ve bilgisi altında yapılmış bulunmaktadır.

İleride adı ve bahsi geçecek olan bu şahıs hakkında kısaca bilgi verelim.

MAREŞAL LYAUTEY

Fransa mareşali Louis Hubert Gonzalve Lyautey (1854-1934): Bir mühendisin oğludur. Askeri tahsili sırasında edebiyat ve fikir muhitlerine girdi. 1891'de yayınlanan «Genel askerlik hizmetinde subayın sosyal rolü» adlı ilk makalesi ile dikkati çekti.



MAREŞAL LYAUTEY

1894'te Çinhindi'ne gönderildi. Burada Albay Gallieni'nin kurmay başkanı oldu. Gallieni 1897'de Madagaskar genel valisi olunca, onunla gitti. 1900'de albay oldu. 1903'de Cezayir'e bölge kumandanı ve general oldu. 1906'da Oran'daki tümenin başına geldi 1907'de Uca'yı işgal etti ve bu bölgeye komiser tayin edildi. Müslüman halkın ayaklanmasını bastırdı. 1912de Fas genel valisi oldu. O sırada Faslılardan teşkil edilmiş dokuz alay asker vardı. 1914'te pek çok Faslıyı, Fransa adına Almanlarla savaşmak üzere cepheye gönderdi.

1916-1917'de bir müddet Savaş Bakanlığı yaptı, yine Fas'a döndü. 1921'de mareşal oldu. 1925'te Faslı istiklâl kahramanı Abdülkerim'e karşı Rif'te savaşırken Mareşal Petain tarafından Fas'tan uzaklaştırıldı.

Başlıca eserleri: Subayın sosyal rolü (1891), Ordunun sömürgedeki rolü üstüne (1900), Madagaskar'ın güneyinde askeri nüfuz, siyâsi ve iktisâdî durum (1903), 1883'ten itibaren bulunduğu yerlerden - Madagaskar ve Fas gibi yazdığı mektuplar: Beş cilt halinde çeşitli tarihlerde, «Paroles d'Action» (1927).

Hayatı hakkında yeğeni Pierre'in yazıları ve Berthe Georges - Gaulis'in «Lyautey Intime» (1937) adlı bir kitabı vardır.

MAREŞAL VE HILÂFEI

Lyautey, Birinci Dünya Harbi çıktığı sırada, Fransa'nın Fas müstemlekesi genel valisi idi. Faslılar İstanbul'daki Halife'ye şiddetle bağlı ve taraftar idiler. Fransa ise Osmanlı Devleti ile harp hâlinde bulunuyordu.

Müslüman halk, Fransız idarecilere karşı geliyor; onları Halife'nin devleti ile savaştıkları için tenkit ediyordu. Bu vaziyet Lyantey'in Hilâfet meselesini tetkik etmesine sebep oldu.

Bu devrede yazdığı rapor ve mektuplarında, Afrika müslümanlarını İstanbul'daki Halife'nin ve Almanların tesirinden kurtarmak için bir «Batı Halifeliği ihdas edilmesi fikrinde olduğu görülüyor.

İstiklâl harbimiz sırasında ise bu fikrini değiştirerek, bütün İslâm dünyası için İstanbul'daki tek Halife'nin muhâfaza edilmesi hususunda, Ankara'nın aksine olan teklif ve tezine itiraz ettiğini ileride göreceğiz.

PİERRE LYAUTEY

Pierre Lyautey, Mareşal Lyautey'in yeğeni ve tek varisidir. Fransa'da Thorey-Lyautey köyünde, altmış odalı Lyautey şatosunda yaşar (veya yaşardı). Bu şatonun kütüphanesinde Mareşal'in, yakın tarihimizi çok yakından ilgilendiren yüzlerce mektup ve raporu da dahil olmak üzere binlerce vesika ve onbeş bin kitap vardır.

Pierre Lyautey de, her nedense memleketimizle ilgilenmiştir. 1954 yılında Ankara'ya gelmiş, Fransız Kültür Merkezi'nde amcası Mareşal'den, onun Türkiye'ye olan alâkasından ve Mustafa Kemal Paşa ile mektuplaşmış olduklarından bahsetmiştir.

Pierre Lyautey'in «Le Drame Oriental et la Role de la France» adıyla 1923'de Paris'te basılmış bir kitabı vardır. Bu kitabın bugün Çankaya Kütüphanesi'nde, yazarın imzasıyla Mustafa Kemal'e hediye edilmiş bir nüshası mevcuttur.

Yine ayni şahıs «Modern Türkiye» adıyla bir kitap da çıkarmıştır.

MAREŞAL LYAUTEY VE MUSTAFA KEMAL

İleride Madam Berthe Georges-Gaulis'in faaliyetleri anlatılırken, bu iki şahsın mektupla ve daha çok Madam Gaulis vasıtasıyla haberleşmeleri mevzubahs edilecektir.

(Devamı var)

TESBÎT

Sadık Özarslan

PARA

Peygamber Aleyhisselâm'ın bir Hadisi şerifini hatırlıyorum. İbretli bir Hadîs... Meâlen buyuruyorlar ki: «Bir zaman gelecek ki, o zamanı yaşayan insanlardan ekseriyeti yalnızca para kazanmaya bakacaklar. Paranın helâl veya haram yollardan kazanıldığına pek aldırış etmeyecekler.»

İşte bu hadisi şerifte bahsedilen zaman, tam bu zamandır, desek yeridir. Hakikaten bugün düşünülen tekşey para kazanmaktır ve birçoklarına göre de kazanç yolları mühim değildir; para mühimdir, paralanmak mühimdir. Zihniyet bu olunca tabii şaşmalar ve yalpalamalar da oluyor, hem çok görülüyor. Birçokları, cüzdânının şişmesine bakıyor, kasasını ve masasını düşünüyor... cüzdanı, vicdânının içine koyacak yerde vicdânını cüzdana koyuyor; vicdânlar da cüzdanlaşıyor. Böyle katılaşmış, kirle katmerleşmiş ve paslanmış vicdândan ne beklenir ki? Akifimizin dediği gibi:

«Îmandır o cevher ki; İlâhî ne büyüktür!
Îmansız olan paslı yürek, sînede yüktür.»

Sinesinde kalb yerine, pırıl pırıl yürek yerine yük taşıyanlar ne bedbaht insanlardır!.. Bazıları gâliba işte böyle yük taşımakta, âleme yük olmaktadırlar. Onlar için para gelsin de nereden gelirse gelsin... Yeter ki; para gelsin. Bu para sevdâsı, bu kara sevdâ; kalbi kafaları şaşırtıyor ve onları, söyleyip savundukları fikirlere de ters düşürüyor.

Gerçekten, memleketimizde bazıları vardır, herbiri pek ilericidir doğrusu. Çağdışı şeylere iltifât etmezler; birer, akıldânedirler. Dünya, bunların etrafında döner... Bunlar; akla-mantığa da güya çok tutkundurlar. Akıldâne ve bir tane olmak kolay mı canım? Bir hastaya Kur'an okuyan Hoca efendi görseler, âdeta delirirler, krizler geçirirler... çağdışı diyerek adama hücûma kalkışırlar. Yazarına iş çıkar, çizerine iş çıkar. Daha doğrusu ortaya iş çıkarırlar... Amma gelin görün ki; beri tarafta kazın ayağı hiç te öyle görünmez. Çünkü işin içinde para vardır; hani şu kul-köle olunan para... Ve bu para aşkına muskacılık ilânları bile basarlar, üçkâğıtçılıkları etrafa duyururlar. Aynı şeyi hoca geçinen birisi yapsa, inanın, kıyametler kopar... Uslu başlı hocaefendiyi keçi hırsızı yapanlar, Kur'an okuyana ne yapmazlar ki? Amma para var ya, şu mâbud mevkiine yükseltilmiş olan para.. akan suları bile durdurur.. Bir ân için kafaları dahi durdurur para, herşeyi unutturur; evvelce söylenenleri, söyleyene yutturur. Akıldâneler de bunları kalkar, başkalarına yutturmaya çabalar.

Sırasında bunlar feministtirler...; illâ bir «...ist» olacaklar ya; olurlar işte: Feminist. Fakat ondan sonra da ortaya çıkıp kadınları açık açık satan kârhânelerin ilânlarını basarlar ve bol paralar kazanırlar. Bir nev'i beyaz kadın ticâretiyle vurgunu vururlar; milyonlara konduktan sonra da paylaşma kavgalarına tutuşurlar... Ve yine bunlar fakir-fukara dostudur değil mi? Unutmayın ki; sosyal adâlet şampiyonu geçinir bunlar. Lâkin şu sosyal rezâlete dikkat ediniz ki; aynı adamlar gazetelerinde tutarlar; kokteylli, ordövrlü, ıstakozlu menüler hazırlayıp el-âlemin gözleri önünde matraksiyonlu atraksiyonların ilânlarını yaparlar... Gazino sâhiblerinden de parsalar kaparlar. Bunlara ilâveten bir de bizim sayın zenginlerimizin ilânlarını kaparlar. Bizimkiler de gözlerini kaparlar... Bütün bunlar sadece, bir takımlarınca mâbud ittihaz edilen paranın yaptırdığı mârifetlerdir.

ALMANYA İNTİBALARIM

— 5 —

Üst kat, hem alttan ve hem de dıştan girilip çıkılan geniş bir kısımdır. Mimari tarzı Arap-Osmanlı karışımıdır. Plânı, bahsi geçen müslüman Alman mimar profesörü tarafından meccânen yapılmıştır. Bu mimar zemin betonunun içine kalorifer yerleştirmiştir ki, bu son derecede makûl buluşla hitimâl yer yüzünde ilk örnektir. Bu defaki seyahatimde ilk defa olarak ziyâret etmek fırsatını bulduğum Münih câmii'nde de aynı usûlün tatbik edildiğini gördüm ki; bu câmiden ileride bir nebze bahsedeceğim.

Bilâl Câmii'nde üç dört gün misafir kaldım. Buradaki arkadaşlardan ikisi de konferansa gideceklerdi. Bana Aachen'dan, kendilerini yeni aldığı bir araba ile oraya götürmek üzere anlaşmış bulundukları İstanbullu bir arkadaştan bahsettiler ve:

«— O bizi almaya gelince hep birlikte gideriz dediler.»

Kararlaştırılan gün bavullarımızı hazırlayarak beklemeye koyulduk. Derken içeriye zayıf nahif boylu temiz yüzlü bir genç girdi. Selâmdan sonra:

«— Hazır mısınız?» dedi.

Arkadaşlar beni kendisine takdim ettiler. Bavullarımızı alarak arabaya yerleştirdik ve yola koyulduk.

Ben şoförün yanında oturmuştum. Aslen Sûriyeli olan diğer iki arkadaş da. arka sırada idiler. Bana Türkiye ahvâline ve hâsseten Türkiye'deki dinî gelişmelere dâir çeşitli sualler soruyorlardı. Onlara verdiğim cevaplardan bir kısmı, yanımdaki İstanbullu arkadaşın pek de hoşuna gitmiyormuş. Gerçi Arapça bilmiyordu. Fakat konuşmalarımızda geçen ve Türkçemizde de me'nûs bulunan bazı Arapça kelimelerden -belli ölçüde- mes'elelere intikâl edebiliyormuş ki; Türkiye târihinde ehemmiyetli bir yeri olan menfî bir şahıs hakkındaki mütâleam üzerine nihâyet dayanamıyarak asabi bir ş - kilde sözümü kesip:

«— Memleketimizin büyüklerini ecnebilere karşı kötülemek doğru bir şey mi» dedi.

Kendisine:

«— Azizim sen bu câmie devam eden, şimdi de İslâm Konferansı'na gitmekte olan bir kimsesin. İslâm'a bu ölçüde bir alâkan mevcud bulunduğu halde böyle mi düşünüyorsun?!..» karşılığını verdim.

Bunun üzerine hissiyâtını daha açık bir sûrette ortaya koyan muhatabım, islâmî mes'elelerde pek müptedî bir durumda olduğunu gösteren bir takım müdafaalarda bulundu. Kendisinin yanlışlarını düzeltmenin, arka sırada oturan Suriyeli kardeşlerimizle konuşmaktan daha âcil bulunduğunu kavrıyarak arkaya döndüm ve:

«— Arkadaşımız Arapça bilmiyor. Bu bakımdan konuşmalarımızdan bir şey anlamıyor. Siz iki kişisiniz. Kendi aranızda konuşunuz. Ben de bu hemşehrimle Türkçe konuşayım.» dedim.

Bu sûretle aramızdaki mes'eleyi setretmiş ve münhasıran kendisiyle konuşmam için bir esbâb-ı mûcibe hazırlamış oldum.

Bütün talâkatımı kullanarak mes'eleye başından başladım. Neler söyledim, neler anlattım, şimdi bunu teferruatıyla tâyin ve izah etmeme imkân yoktur. Fakat her ne söyledimse, arkadaşa, itiraz mahalli bırakmayan bir mantıkı teselsül tâkib etmiş ve onu son derecede teshir etmiş olmalıydım ki; Frankfurt'u seksen yüz kilometre geçtiğimizde:



Mönchengladbach Câmiindeki konuşmayı dinleyenlerden bir görünüş

«— Eyvah!..» diye feryad etti ve konferansın toplanma mahalli olan Rudesheim'a sapmak için gerekli işareti gördüğü halde, beni dinlemeye daldığından sapağı ikiyüz kilometre kadar geçtiğini söyledi. İlk fırsatta geri dönerek bizi birkaç saatlik gecikme ile konferans mahalline getirdi.

Burası Ren Nehri'nin kenarında küçük bir kasaba idi. Şehrin muhâfaza edilmiş eski ve küçük evlerinin daracık sokaklarından geçerek nehre nâzır bir tepeye tırmandık. Bu tepede idâresi kliseye âid bulunan bir talebe yurdu vardı. Burası, yaz tatilinden istifade edilerek bu kabil hizmetlere tahsis ediliyormuş. Fakat binanın idâresi kliseye âid olduğu için, buradaki faaliyetler en küçük adâb-ı muâşeret kâidesine kadar sıkı bir sûrette kayıt altına alınmıştı. Meselâ ancak belli bir salonda sigara içilebiliyordu. Binanın her tarafına âdetâ bir mâbed havası verilmişti. Kat'iyyen yüksek sesle konuşulamıyordu. Umûmiyetle burada sadece dinî toplantılar yapılabiliyordu. Klisenin müsaadesi, bina dâhilindeki faaliyet proğramının tedkikinden sonra çıkıyordu.

Almanya'da halkın imana müteallik mes'elelerden soğumakta olmasından ve kliselerden uzaklaşmakta bulunmasından müşteki olan papazlar, burasını İslâmî bir toplantıya tahsis ederken para bile almamışlar, genç insanların dinlerine bağlılıklarını -o din İslâmiyet'de olsa- takdir ve alâka ile karşılamışlarmış..

Konferansın proğramı üç günlüktü. Masrafları karşılamak için herkes cüz'î bir miktar para yatırıyordu. Yurt son derecede temiz ve bakımlı idi.

UMSO'nun o yılki toplantısına, Amerika'da okuyan müslüman talebeler bile murahhas göndermişlerdi. Fakat asıl câlib-i dikkat olanı, bazı Arap memleketlerinden olup da Rusya ve peyk memlekette okuyan müslüman talebelerin iştirakiydi.

(Devamı var).



TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

FETİH HİTÂBESİ

— 4 —

Falan parti gençliği, filân parti militanları diye parçalanmak, Müslüman-Türk Milleti'nin ölüm kalım dâvâsına hiçbir şey kazanmaz, ama çok şey kaybettirir.

Bu içtimâî tablo içinde, fertlerin huzursuzluğu, âilelerin perişanlığı, müesseselerin buhrandan buhrana düşmesi, iktisâdî hayatın gayrlislâmî temeller üstünde gün geçtikçe çekilmez hâle gelişi, kapitalist ve sosyalist karması tatbikatın, dâima azınlıkların istismarını arttırması, din'in ve ahlâkın iğreti bir varlık gibi, ilk terkedilecek değerlerden sayılması, mimârimizin, mûsikimizin, şiir, edebiyat ve lisanımızın hoyratça elden çıkarılıp soysuzlaştırılması, vatansever işçilerimizin «işçi ağaları» nın tahrikleriyle devamlı sınıf kavgasına çekilmek istenmesi, kadınlarımızın, kızlarımızın sık sık değişen modalarla israfa ve açıklığa sevkedilişleri, millî ve mukaddes değerlerimize hor bakılması, müstehcen neşriyat ve seks filmlerinin aziz milletimizi ve onun genç neslini dejenere edip, sapıklığa götürmek gâyesiyle bir kısım menfaatperest ve ahlâksızlar tarafından imâl ve ilân edilmesi, üniversitelerimizin bilhassa son 7-8 senedir tam bir iflâs ve acze düşmesi, bütün bu felâketlerin üstünde, hâlâ bir takım nazarî ve mevhum batılı değerleri zedelememek titizliği içindeki hükûmetlerin dünya çapında bir fikir, düşünce, imân ve hamle inkılâbı ile pençesini millet düşmanlarının üstüne atamaması, yüreğimizi yakan acı hakikatlar olarak önümüzdedir.

Şâir diyor ki:

Gam çekme, böyle gitmez bu devrân
Nihâyet, sonuncu durağa gelir.
Hasretle beklenen gelir mutlaka;
Sultan fikir, şanlı otağa gelir.
Yırtılır güneşin kapkara zarı,
Dünyamız yepyeni bir çağa gelir.
Füzeler kağnıya döner ve nöbet,
Işıktan da hızlı Burağa gelir.
Gökyüzü yeryüzü helâllaşırlar,
Nur, kaçtığı yerden toprağa gelir,
Birleşir kupkuru dalla yanık kök,
Yemyeşil bir ışık, toprağa gelir.
Kal'anın burcunda çakar işaret
Millet, dalga dalga bayrağa gelir.

Necip Fazıl KISAKÜREK

İçinde bulunduğumuz bu karışık, tereddütlü, buhranlı devir, tarihimizde zaman zaman görülen «Fetret» devirlerinden biridir. Otorite buhranı ve «başsızlık» diyebileceğimiz bu uyuşukluk ve zaaf devresi -Allaha sığınarak söylüyorum kimutlaka geçecektir. Zira Kur'an bize ümidin en tazesini, kuvvetin en büyük teminatını veriyor:

— Allah, kâfirlere, mü'minlerin aleyhinde (galebeye) asla bir yol (ve imkân) bahşetmez... (KUR'AN: En-Nisa 141)

— Çünkü Allah, mü'minlerle beraberdir... (KUR'AN: El-Enfâl 19) buyuruluyor.

(Devamı var).

Sebil

AKTÜALİTE

RUS VE ÇİN MÜNÂSEBETLERİ

Komünist âlemin liderliği mevzuunda çoktan beri birbirlerine karşı rakip bir vaziyet almış bulunan Rusya ile Komünist Çin arasındaki münâsebetlerin ne safhaya vardığını anlamak için bir kaç gün evvel haber ajanslarının bültenlerinde yer alan şu haberi dikkatle okumak kâfidir sanırız:

«Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın tarihinde cereyan etmiş en baba söz düellosu, belki de önceki gün Güvenlik Konseyi'nde Çin Büyükelçisi Lai-Ya-Lei ile Sovyet Büyükelçisi Jacop Malik arasında geçmiştir.

Jacop Malik'in Çin elçisine *«eşek»* diye bağırması üzerine Çin elçisi de Sovyet Rusyalı meslekdaşına *«hırsız»* ve *«yalancı»* diye mukabele etmiştir.»

Tefsir gerekir mi!.. İkisi de ırz ve din düşmanı olan bu komünist ülke mümessilleri, birbirlerini en iyi kendileri tarif ve tavsif etmişlerdir. Bunu kabalık olarak görüp yadırgayanlar, komünist uslûb ve metodundan bîhaber demektirler.

Fakat Dünya onların küfürleşmelerini değil, asıl silâhlı çatışmalarını beklemektedir. Bu olmadıkça, milletlerin rahat yüzü görmelerine imkân yoktur. Bu küçük başlangıç daha şimdiden *«dinsizin hakkından imansızın geleceği»* müteârifesinin yakın bir gelecekte tekrar hatırlanacağını tedâi ettirmektedir.

CHP İLE HESAPLAŞMA

CHP Umumî Merkezi'nin SEBİL'imiz aleyhine açmış olduğu ikiyüz elli bin liralık mânevî tazminat davasının 29 Haziran 1976 Salı günü Ankara Üçüncü Asliye Hukuk Mahkemesi'nde müdafaası vardı.

Gazetemiz adına celseye giren müessesemizin avukatı *Güven Kurtul Bey*, henüz İstanbul'a dönmediği için bu husustaki haberin tafsilâtını veremiyoruz. Ancak neticeyi merakla bekleyen okuyucularımızı tenvir maksadıyla gelecek sayımızda gerekli tafsilâtı dercedeceğimizi bildiririz.

LÜBNAN

Lübnan hâdiseleri tam tâbiriyle bir Arap saçına dönmüş bulunuyor. Artık beynelmilel güçlerin bir arenası hâline gelen Lübnan, bundan sonra Türkiye'yi de birinci derecede alâkadar edecek mes'elelerden biri olmağa namzed gözükmektedir.

Lübnan müslümanlarının tâlihsizliklerinden biri de -birçok İslâm ülkesinde olduğu gibi- liderlerinin fikren bozukluğudur. Burada her nasılsa sözcülüğü kapmış olan Cemal Canpolat da maalesef bizdeki Ecevit tipinde bir «sosyalist (!)» tir. İsminden de anlaşılacağı üzere bu Türk asıllı sosyalist lider Beyrut'ta hristiyanlara karşı müslümanların hukukunu korumaktan ziyâde Rusya'yı bizim İskenderun'umuzdan açılamadığı Akdeniz'e Beyrut'dan çıkarmak istediği sezilmektedir. Ancak hesâbedemediği birşey varsa o da Rusya ile Lübnan arasında komünizmin can hasmı bir Türkiye'nin mevcud olduğudur. Her ne ise, Türkiye'nin Lübnan hâdiselerine seyirci kalmayıp bu ihtilâfa -hiç olmazsa diplomatik yollardan- el atması gereği gittikçe ehemmiyet kazanmaktadır.

Unutmamak gerekir ki, Lübnan burnumuzun dibinde bir ülkedir.

RUSYA'DAN SEVGİLERLE

Sosyalistlik stajını tamamlamak üzere nihâyet Rusya'yı da ziyâret eden CHP lideri Ecevit, Bâb-ı Ali'deki müttefiklerinin birinde seyâhat intibalarını anlatmaya başladı. Sovyet Rusya'yı bir «Cehennem» olarak tavsif eden gericiler okusun da bu yakın komşumuz (!) Cehennem mi yoksa Cennet'miymiş öğrensinler!

Sakın, şâir Ecevit, gerçeği değil de hayâllerini naklediyor diye dudak büküp geçmeyin. Gerçi huylu huyundan vazgeçmez darbımeselince, hayallerden tecerrüd etmesine imkân yoktur, amma siz yine de okuyunuz. Zira hiç olmazsa Moskof gerçeklerinin pembe gözlük takmış bir hayranı tarafından bile -tam mânâsıyla- saklanamadığını kavrarsınız. Canım Ecevit'in sürç-i lisanlarından niçin mânâ çıkarmaya çalışıyorsunuz, demeyiniz. Kendisi de bu büyük (!) ülkenin bir kaç günlük resmî bir ziyâretle tanınamıyacağını söylemiyor mu??!.

Bizce, Ecevit'e, Rusya'yı âdetâ antikomünist gösteriyor diye kızmak doğru değildir. Baksanıza bu devletin adı bile «Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri» dir. Bizdeki kızılların «komünizm» yerine «sosyalizm» kelimesi ile iktifa etmeleri, kendi icadkerdeleri olmasa gerek. Rusya bile Bolşevik İhtilâli'nden beri, komünist değil de sosyalist bir ülkedir. Komünizm oradaki rejimin, gayrı resmî adıdır. Resmisi: sosyalizm.



Ecevit'in intibalarını yüksek tirajlı bir Bâb-ı Ali gazetesine yazması, onun asıl müttefiki olan ve son günlerde bir nevi dönmeler karargâhı hâline gelen diğer bir gazeteciyi gücendirmişe benzer ki; aralarında bozulan muvâzeneyi yeniden te'sis için, bu gazete de Ecevit'le yapılmış uzun uzun röportajlar yayınladı.

Bizce Ecevit'in, asıl okunmağa değer sözleri bu gazetede yer almıştır: Ecevit şimdiye kadar söylemeye dili varmadığı «komünizme karşı olduğu» husûsunu burada kekeme bir uslûpla ifâde etmiş bulunuyor. Ama ne ediş... Hemen arkasından da, her fikrin serbestçe söylenip yazılmasından yana olduğunu bastırmayı ihmal etmemiş. Tabii bu, «her fikir» sözünün içinde komünizm de vardır.

Hem komünizme karşı olacaksın, hem de komünist propagandasının serbestçe yapılabilmesini isteyeceksin! Mantığını sevsinler!.

Komünist propagandasına karşı olmıyan onun iktidarına da karşı olmaz!.

Ecevit'in eski efendisi «ortanın solu» mücidi İnönü'nün meşhur bir tâbiri ile söyliyelim: Hadi canım sende...

Ecevit'in «Rusya'dan Sevgilerle» sunduklarının tahlili bizim gibi haftalık bir gazetenin mahdud sütunlarına sığmaz. Ama biz -şimdilik- bu kadarla iktifa ediyoruz. Bakarsınız, «komünizme karşı» olduğunu söylemesine rağmen Partisinde külünü savurmaya hazırlanan anarşistlere sabrettiği halde kalkar bir kaç satırlık yazı için bizi mahkemeye verir. Yine bol keseden bir tazminat ister.

Nedense kafasını SEBİL'imize takdı. Üç hukukçudan müteşekkil bir heyet kurmuş, her sayımızı incelettiriyormuş. İlle de bir tazminat koparmak niyetinde yoksa, adımızın SEBİL olmasını onu ümidlendiriyor dersiniz? Halbuki o, müslümanların Sebilidir. Bunu ona bir anlatan çıksa da kurtulsak bâri...

MÜFTÜOĞLU

Aylardan beri MSP içinde fesad çıkarmak tertibleri peşinde koşan sol çevreler, son günlerde bu menfûr faaliyetlerini Muhterem Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu üzerinde teksif etmiş bulunmaktadırlar. Bunlar, Akıncılar Derneği'nin kısa zamanda kaydettiği büyük gelişmeden de endişe duyarak önce bu derneğin muhterem Prof. Dr. Necmeddin Erbakan Bey'den güya şikâyetçi olduklarına dâir sahte bir beyannâme neşrettiler. Bunun, Akıncılar Derneği Umûmî Reisi Tevfik Rıza Çavuş tarafından, enerjik bir hareketle nasıl zamanında ve hışımla reddedildiğini geçen sayımızda okudunuz. Bu defa Adalet Bakanı Muhterem İsmail Müftüoğlunu dillerine dolayarak MSP içinde dirâyet ve enerjisiyle temayüz eden bu gayretli insanı yıpratmak için onun alttan alta Necmeddin Erbakan'a karşı bir mücâdeleye giriştiği yolunda aslı astarı olmıyan haberler yaymaya başlamışlardır. Geçen gün bu husustaki safsataları tekzib etmek üzere yazılı bir açıklamada bulunan Muhterem Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu:

«— Her zaman birlik ve beraberlik içinde bulunan partimizde, hayâl mahsulü birtakım gruplaşmalardan söz edilmektedir.» dedikten sonra: «Bu partinin mensupları olarak liderimize bağlıyız ve onun etrafında tek bir kalb ve tek bir vücud gibi birleşmiş durumdayız» cümlesiyle bu asılsız iddiaları cevaplandırmışsa da bundan sonra buna benzer tezvirâtın devam etmiyeceğini zannetmek biraz safdillik olur. Zira huylu huyundan vazgeçmediği gibi münâfıklar da nifak çıkarmak arzularından vazgeçmezler. Bu gibilere verilecek en müessir cevap iman ehlinin dâima birlik ve beraberlik içinde bulunması ve bunu korumak için gerekli hassasiyeti göstermesidir.

AKINCILAR

KOCAMUSTAFAPAŞA ŞUBESİ:

Türkiye Akıncılar Derneği'nin İstanbul teşkilâtı her geçen gün yeni bir şûbe açarak gitgide gelişmektedir. Ankara'da Ak-Mem Umûmi Merkezi'nin teşekkül ettirilmesi maksadıyle toplanıldığı gece İstanbul'da da Akıncılar Derneği Kocamustafapaşa Şubesi'nin açılış merâsimi vardı. İstanbul Teşkilâtı Reisi Yakub Kaldırımoğlu'nun veciz bir konuşması ile başlayan toplantı geç vakte kadar sürmüş ve böylece bir yeni Akıncı Şûbesi daha faaliyete başlamıştır. Tebrik eder muvaffakiyetler dileriz.

163. Madde ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri

Tercüman

NAZLI ILICAK

163. Madde, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kapsamına alınmalı mıdır? Kanaatimizce, böyle bir konunun tartışmasına girmek bile lüzumsuzdur. Çünkü Anayasa'nın, Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkındaki hükümleri, 163. maddeyle ilgili suçların faillerinin bu mahkemelerce yargılanacağını açıkça göstermektedir.

1699 sayılı ve 20/3/1973 tarihli kanunla değiştirilen Anayasa'nın 136. Maddesi ''NİTELİKLERİ Anayasa'da belirtilen CUMHURİYET aleyhine işlenen suçlara bakmakla görevli Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulur'' demektedir. Anayasanın 2. maddesine göre, CUMHURİYETİMİZİN NİTELİKLERİNDEN BİRİ LAİKLİKTİR. Oysa Türk Ceza Kanununun 163. Maddesi ''LÂİKLİĞE AYKIRI OLARAK, Devletin içtimaî, iktısadî, siyasi veya hukuki temel nizamlarını, kısmen de olsa, dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla cemiyet tesis, teşkil, tanzim, sevk ve idare edenleri, böyle cemiyetlere girenleri, şahsi nüfuz ve siyasi menfaat sağlamak

(Devamı ... 8 de)

NE PERHİZ NE LÂHANA TURŞUSU

Birkaç gün evvel Tercüman Gazetesi'nde yukarıda klişesini gördüğünüz yazıyı okuyan müslümanlar büyük bir hayâl kırıklığına uğradılar. Çünkü, sâdece muhafazakârlar tarafından okunan ve Bâb-ı Âli denilen batakhânede, onlar tarafından **«büyük gazete»** liğe yükseltilen Tercüman'ın çoktanberi hissedilmekte olan *«köprüleri atma»* faaliyetinin bu sûretle su yüzüne çıktığı görülüyordu.

Önce, Türk târihi ile alâkası İngiliz en.telijans servisindeki vazifesinden doğmuş bulunan Lord Kinros'un tarafkir kaleminden Fâtih'e kadar uzanan pespâye hücûmları neşreden bu gazete, bir takım şans ve kısmet oyunlarına birer «can kurtaran simidi» gibi yapışmakla zamirini çoktan belli etmişti. Bâri iç sahifesinde üstad Ahmed Kabaklı'nın aynı mevzuudaki kıymetli yazısına ters düşmenin yüzde doksanı muhâfazakâr olan okuyucuları üzerinde soğuk bir duş tesiri yapacağı hesap edilebilseydi. İnci adlı pespâye ilâvesiyle çoktanberi hem kiliseye hem câmie mum gönderen bu gazetede 163. madde hakkında neşredilen mezkûr iki mütenâkız yazının hangisinin bu gazetenin aslî görüşünü daha ziyâde aksettirdiğini kavrıyabilmek için *«Nazlı Ilıcak»* isimli nevzuhur yazarcığın Tercüman müessesesi patronunun refikası olduğunu hatırlamak kâfidir sanırız.

Bu gazete için söylenecek pek çok şey varsa da bardağı taşıran bu son damla olmasaydı her şeyi, cephe tesânüdü hatırı için görmemezlikten gelmeye devam edecektik. Hâlâ da bu mülâhaza ile esas söyliyeceklerimiz için sükût ve sabrı tercih ediyoruz.

ZEKÂT

İKTİSÂDÎ MESELELERİN HALLİ

Yazan: Dr. Yusuf KARADÂVÎ — Tercüme: Dr. Mustafa BİLGE

— VIII —

O ilimden herkes istifâde edecektir. Bu bakımdan tâlib-i ilme zekât fonundan ihtiyacı kadar verilebilir.

2. Fakirlik:

İktisâdi mes'elelerin birincisi olan işsizlikten sonra fakirliğe geçiyoruz. Öncelikle iktisadçıların bir mes'elesi gibi ortada duran fakirlik, diğer bir taraftan bakıldığında ictimâiyatçıları da ilgilendirir. Dolayısıyla iktisatçılar yanında ictimâiyâtçılar da bunu ortadan kaldırmak, ferdî ve aileyi fakirlikten kurtarmak için çalışırlar. Bazan bu fakirlik bütün cemiyeti hatta devleti de tesiri altına alabilir. Harb ve sel gibi iktisâdi yıkımlardan sonra cemiyetlerde bunun tesirleri bâriz bir şekilde görülür. Fakirlik cemiyetler için siyasî bir durum da arzeder. Her hükümetin yenmek istediği üç ana mes'eleden birini teşkil eder; bu üç ana mes'ele fakirlik, cehalet ve hastalıktır.

Bu bakımdan İslâmiyet fakirlik mes'elesinin halline çok ehemmiyet verir. Allah-u Teâlânın insanoğlunu kendine yeryüzünde halife seçtiği ve onun emrine zâhir ve bâtın bütün nimetleri müsahhar kıldığı haber verilmektedir. Şu halde insanoğlunun dûçar olduğu bu fakirlik hâli nedir? İnsanoğlu bu durumdan derhal kurtarılmalı, Kur'an-ı Kerim'in kendisine lâyık gördüğü bir seviyede yaşamaya kavuşturulmalıdır. İşte İslâm'ın görüşü budur. Bu mevzua girmeden önce şu iki mes'eleye bir göz atmamız icabeder.

a) İslâm'ın insanoğluna bakışı,

b) İslâm'ın fakirliğe bakışı,

Bu iki esası muhtasar olarak izah etmek için şu kadarını söyliyelim ki; İslâm insana en büyük değeri vermiş ve onu eşref-i mahlûkât olarak ilân etmiştir. Bu hususta yani insanoğlunun mevkiini yükseltme hususunda İslâmiyet diğer semavî dinlerden çok daha fazla bir açıklık getirmektedir. Fakirlik ise İslâm'da şerrinden Allah'a sığınılan, fitneye benzetilen, küfre benzetilen bir şekilde tasvir edilmiştir. Kaçınılması gereken bir durumdur. Bu iki esasın dinin açıklanmasına burada girmiyorum. Ancak şu kadarını söylemek isterim ki; İslâm insanoğlunun Allah'ına rahat bir şekilde ibâdet etmesini ister. İbâdet halinde iken aklında geçim sıkıntısı olmamalı, onun huzurunu bozmamalıdır. Ayrıca insanın durumu iyi olmalı ve zekât gibi, hac ve Kurban gibi mâlî güç isteyen ibâdetleri yerine getirebilmelidir. Zaten zekâtın ana gâyesi de cemiyet içinde bu seviyenin altında kalanları yukarıya çıkarabilmektir.

(Devamı var)

İMAN NURUNDAN ŞU'LE

(Baştarafı 11. Sayfada)

Hayret, hayret! Ya Rab, hakiki hidâyet ancak senin hidâyetindir. Kalbleri kapanmış ve görüşleri körelmiş kimselere yazıklar olsun! Parlak havada ve güzel bir günde güneşi inkâra yeltendiler. Mü'minler her ne kadar seni göremeseler de sana inandılar. İnkârcılar da seni inkâra kalkıştılar. Ama varlıkları her halde senin mevcûdiyetinin şâhididir. Yarattıklarında kudretinin delilleri dop dolu!!

Rabbim, sana inandım ve kudretini tastik ettim! Rabbim, güldeki koku güzelliği ve kıymetlilik nereden? Güneş harâretinde gelişir, ay ışığıyla açılır ve mu'tedil rüzgâr ile tâzelik kazanır. İşte o zaman gözlere süslenir, onları zevke doyurur, arzulayanların rağbetini artırır ve kalbin sevdiği güzelliği elde eder. Evet bu çağında gönlün okşadığı vasfa kavuşur, onun kısmeti olma pâyesine erer ve hayatının cemâli güzelliğine erişir.

Sonra kendileriyle meseller darbolunan o dalların kıvam ve gelişmeleri nereden? Meyvelerdeki çeşitli lezzetler ve tatlar nereden? Aldıkları gıdâ tek ve aynı sudandır. Ama «...yenmede bazıları, bazılarından üstündür». Bunda da akıl erdirenler için şüphesiz ibretler dolu!!

Cidden o gözler için (gördüren) nur nereden? Bir siyah nokta halinde yaratılmış ve su üzerinde yerleştirilmiştir. Sonra dil için bu reislik nereden. Cismin baş olması gereken bütün azalarına tatmak, konuşmak ve hissetmede incelik gibi meziyyetleriyle baş olmuştur. Halbuki; aslında azaların en küçüğüdür. Şunların her birerleri nereden Ya Rab, nereden?!

Ey toz (ve dumanlı) yerlerden yeşillikler çıkaran, Yücesin! Ey kuyruk sokumundaki çürümez kemiği su ile çamurdan halkeden Rabbim (Ulusun!)!!

Münezzehsin her eksikten Allahım, kudretin gâyet büyüktür. Apaçık alâmetlerinden insanlar âcizdirler. Yer ve gökler mülkündeki şu alâmetlerin (akıllara) hayret verir. Belki de insan kendi nefsindekileri idrâk ve kavramaktan âcizdir. «Nefislerinizde de alâmetler var, görmüyor musunuz?» Et ve kemik. Sinir ve yağ. Damar ve kan. Kulak ve göz. Tırnak ve saç! Sonra vücudda hayat kaynağı olan şey; sâdece ufak bir et parçası! Bu bozulda ise cismin tamamının (düzeni) bozuldu ve o düzeldi ise vücut kâmilen ıslah oldu. Haberiniz olsun o çarpan kalbdir, (kalb)!!

Hal böyle olunca ben şâhidim; ibâdete gerçekten lâyık hiç bir ma'bud yok, ancak sen varsın. Akıllarımız yarattıklarındaki sırlardan bir kısmını bile kavramaktan aciz! Onların seni kavramaları nasıl mümkün?

Her kusurdan münezzeh sübhansın Allahım! (Hamdinle arzederim).

—Senin dünyan şu olunca acabâ âhiretin nasıldır? Bütün bunlar eserlerinin hal (ve keyfiyetleri) iken acabâ senin şânın nasıldır?» Haberiniz olsun yaratma ve işler O'na mahsus. Âlemlerin Rabbı, yüceler (yücesi)!!»

Ey aziz kardeş, Allah Teâlânın yarattıklarını düşündüğümüz vakit, derhal O'na inanmak zorunda kalırız! Ama eğer Hak Teala hakkında düşünceye dalarsak (hic bir sûrette maksada) erişemeyiz. Zira O, şüphesiz aklın idrâk sâhasından uzak ve kavrama keyfiyetinden münezzeh sübhandır. Fehimler, O'nun künhünü anlama imkânından mahrumdurlar.

«O'nu gözler kavrayamaz, fakat O, herhalde gözleri idrâk eder. (Çünkü) O, lâtif ve haberdârdır.» İşte bu gerçeğe mebnidir ki, hürmet ve tahıyyatımız üzerine olsun; Doğru ve doğruluğu teslim olunmuş (Efendimiz), İbni Abbas (r.a.)'ın rivayet ettiği bir hadiste:

«Allah Teâlânın yarattıklarını düşünün, ama sakın Allah Teâlâ hakkında fikre dalmayın. Zira O'nun kadrini siz elbette takdir edemezsiniz» buyurdu!!!

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

TAHRİB EDİLEN ESERLERDEN:

EMÎR MUSA MESCİD MEDRESE ve TÜRBESİ

— III —

İ. Hakkı Konyalı

Külliyenin tâk kapısının minaresinin ve eyvanının çinilerini, minârenin kuşaklarını ve şebekelerini numaralıyarak ve pamuklara sarıp sandıklara yerleştirmişler ve trenle alıp götürmüşlerdir. Bu korkunç cinayet işlenirken kimsenin tüyü kıpırdamamıştır. Sözde memlekette Müzeler Umum Müdürlüğü ve Maarif Vekâleti vardır.

Almanlar bu korkunç soyguncuİuğu yaptıktan sonra kesme taşlarla istasyon caddesindeki Gâzi İlkmektebi yapılmıştır. Almanlar'ın korkunç cinâyetlerini bana anlatanlar arasında Karaman'ın değerli ve asil hukukçularından eski Konya meb'usu ve Adliye Bakanı İrfan Baran Bey'in babası Selâhaddin Baran da vardır

Emir Musa Medresesi dört köşe bir plân üzerine yapılmıştır. Mimarı büyük hünerler göstermiştir. Tâk kapısı eski Türk an'anesine göre doğuya doğru açılırdı. Duvarları ve kubbesi tamamen kesme taşla yapılmıştı. Dedelerimiz çadırlarının kapılarını güneydoğusuna açık olarak kurarlardı. Çadıra, ev ve parka ehemmiyet verirlerdi.



Üstad İbrahim Hakkı Konyalı Karaman'daki Hatuniye Medresesinin sökülüp atılan, canım yazılarının parçalarının başında görülüyor.

Röportaj tarzının mûcidi ve ibdâcısı büyük seyyâhımız Evliya Çelebi Karaman'da Karamanlı şâir ve ergin Yunus Emre'nin türbesini ziyaret ettiğini seyehatnâmesinin 9. cildinin 315. sayfasında «Kirişçi baba Câmiinde Yunus Emrem Hazretleri merkadi, Türkçe mutasavvifâne ebyâd ve eş'âr-ı ilâhiyatı meşhurdur» şeklinde anlattıktan sonra Emir Musa Mescidi'ni gördüğünü ve içinde namaz kıldığını söylüyor.

Ankara'da kadim kâğıtlar Arşivi'nde 665 numarada kayıtlı bulduğumuz Fâtih'in Konya'yı Karamanoğulları'ndan aldıktan sonra Karaman eyâleti vakıflarını tesbit eden (881 H. - 1479 M.) tarihli defterinden öğrendiğimize göre Emir Musa bu külliyesine bugünkü hesapla değerleri milyonlarca lirayı tutan yirmisekiz kalem gelir vakfetmiştir. Bunların arasında altı köy, yedi bağ, ve bahçe, üç tarla, üç hamam, üç değirmen, bir fırın, bir buzhane ve bir hamam yeri vardır. Vazife şehidi, milliyetçi büyük Hükümdar Emir Musanın bu külliyesi satılır ve yıkılırken evkafından bir akçelik geliri kalmamıştır. Baş yağmacı eski Vakıflar İdâresi elinden ve idâresinden çıkarmış, yok etmiş, eşsiz irfan, ibâdet ve ictimâi yardım müessesesini Fülüs-i Ahmer'e muhtaç bir hâle getirmişti.

Karamanoğulları'nın kurucusu Karaman Bey'in oğlu Mahmud Beyzâde, Emir Musa Bey Ermenek'de Karaman'daki külliyesinden başka bir medrese, mektep ve kendisi için türbe Ermenek'in Lamaş Köyünde bir câmi Mut'ta bir muallimhâne ve mektep yaptırtmıştı. Bunların kıyamete kadar ayakta kalmaları için çok zengin gelir kaynakları da vakfetmiştir. Ben bunların hepsini yerlerinde inceledim. Vakfiye ve arşiv vesikalarını buldum, fotoğraflarını çektirdim. Hemen söyliyeyim ki; bunların gelirlerinden hiç bir şey kalmamıştır. Eski Vakıflar İdâresi hepsini yağmalatmış ve yağmalayıp sıfıra indirmiştir. Musa Bey bütün Karamanoğulları gibi Mevlânâ Celâleddin-i Rûmi'ye büyük bir bağlılık gösterirdi. Husûsi hayatlarında Mevlevi sikkesi mevlevi elbisesi giyerlerdi.

Ermenek'de (750 H. - 1339 M.) yılında yaptırdığı medrese, mektep ve kendisinin türbesinden teşekkül eden külliye Karamanoğulları mimârisinin madde ve mânâ yönünden eşsiz, şâheser bir tarih yâdigârıdır. Bu külliye Karamanoğulları devrinin en büyük eseridir. Yalnız bu medrese, mektep ve türbe için vakfedilen yerlerin Fâtih devrindeki geliri 7946 akçe idi ki; devrine göre çok büyük bir paradır.

Bu külliye bakımsızlıktan yıkılmış, temelleri bile kalmamıştır.

Tâk-ı zafer hâlindeki kitâbeli kapısı medrese odaları, aynı zamanda mescid olarak kullanılarak eyvanın ve türbenin kubbeleri yerlere serilmiş bu muhteşem eser abdesthâne ve baykuş yuvası olmuştur.

Türbe ve içindeki lâhidler tamamen renkli çinilerle kaplı idi.

745 H. (1344 M.) yılında ölen Emir Musa Bey, buraya gömülmüştür. Yanında kendi âilesinin yine çinili, sandukalı kabirleri var idi.

Bu medresenin tak kapısı da Türk yapı geleneğine göre doğuya açılıyordu.

Elli yıl önce türbe, medrese ve mektep bütün ihtişâmiyle ayakta idi. Külliyenin mâmur hâlini yaşlı Ermenekliler'den dinledim.

Ben 1968 yılının Temmuz ayında ziyâret ettiğim külliyenin durumu insanı kalbinden hançerliyor, bu hâle getiren idâreye lânetler yağdırtıyordu.

Son yarım asır içinde bir Ermenekli, türbenin eyvanını, çinilerini sökmüş Almanlara satmış, Karun kadar zengin, devrinin kırdığı kırdık, kestiği kestik bir başı olmuştur. Bu adam bilmem sağ mıdır? Onu bilenler zulmünden korktukları için adını bana yzdıramamışlardı. Bu yazımı okuyan hamiyetli Ermenekliler bu adamın adını bize yazsınlar. Hiç olmazsa onu yazı ile teşhir cezasına çarptıralım.

(Devamı var)

EVLİYÂ MENKIBELERİ

İMAM-I CAFER-İ SADIK

— 1 —

Bu sayımızda Hazreti Peygamber (s.a.v.) Efendimizin neslinden olup hakikat ilminin musannifi, mü'minlerin imamı, evliyâullah'ın serçeşmesi ve bütün ilimlerde târîkat, hakîkat ve mârifet erbâbının en mükemmeli olan İmam-ı Cafer-i Sâdık'ın menkıbelerinden bahsedeceğiz.

MÂSUMİYET

Uzleti ihtiyâr eden Câfer-i Sâdık (K.S.) bütün vakitlerini ilim ve ibâdetle meşgûl olmakla geçirirdi. Onun bu hâlinden gadaba gelen Halife Mansur öldürtmek üzere yanına çağırttı ve kendi adamlarına:

«— Ne zaman başımdan tâcımı çıkarırsam, derhâl Câferin boynunu vurun!» diye emretti.

Câfer-i Sâdık'ı getirdiler. Mansur'un karşısına çıkardılar. Fakat öldürülmek üzere huzurda bulunan Câfer'deki hilmiyyet, mâsumiyyet ve âlemlere rahmet olarak gönderilen fahr-i kâinâtın kanından kan taşıması ve simasındaki nûrâni masûmiyet Halife Mansur'u âdetâ büyülemişti.

Halife Mansur tahtından inerek kapıya vardı. Onu karşılayıp getirdi ve taht'a çıkardı. Sonra da kendi tahtına oturttu. Kendisi de diz çöküp edeble ellerinden öptü ve kendilerinden af diledi. Halife Mansur'un bu hâlini gören vezir ve adamları şaşırıp kaldılar.

Bunun üzerine Câfer-i Sâdık Halife Mansur'a:

«— Benden bir isteğin mi var ki; evimde ilim ve ibâdetle meşgûl iken, beni bu muhâfızlarınla çağırttın, bırak beni bu hâlimden ayırma, gideyim!..» dedi.

Câfer-i Sâdık'ın bu veciz sözlerini işiten Mansur'u bir mânevî muhabbet sardı. Derhal destur vererek Câfer-i Sâdık'a hil'at giydirip gönlünü aldı ve geri gönderdi. Kendisi de bir titremeye tutuldu. Aklıbaşından giderek yere düştü. Üç gün kendine gelemeden yattı ve hiç bir iş göremedi.

İŞ NESEBLE DEĞİLDİR:

Zamanın büyüklerinden olan Dâvud-i Tâî bir gün Câfer-i Sâdık'ın yanına gelerek:

«— Ey Hak Resûlünün oğlu! Gönlüm karardı rûhî sıkıntı içindeyim. Bana bir nasihatta bulun da ferahlıyayım.» dedi.

Sâdık (K.S.) da:

«— Yâ Ebâ Süleyman, sen bu zamanın zâhidisin, sana nasihatta bulunmaya ne hâcet var. Yalnız ben kıyâmet gününde dedemin bana «Niçin bütün sünnetlerime gereği gibi riâyet edip, cümlesi ile amel etmedin! Bu iş neseble değildir. Cenâb-ı Hakk'a lâyık olmak için iyi amel lâzımdır!» demesinden korkarım. O zaman hâlim nice olur?» dedi.

Bunun üzerine Dâvud-i Tâî ağlamaya başladı ve:

«— Ey bâri Hudâ! Sâdık, Hazreti Peygamber'in sülâlesindendir. Ve Fâtımatüzzehrâ (r.a.) O'nun büyük annesidir. O böyle âh ederse ya benim hâlim ne olur?!..» dedi.

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

ANAYASA'ya AYKIRI OLAN, BİZZAT ANAYASA'dır!

Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluş kanununun ibtâl olunup, 11 Ekim 1976 gününe kadar yeni bir kanun çıkarılmazsa bu mahkemelerin münfesih sayılacaklarına dair Anayasa Mahkemesi kararı son günlerde Türk siyasi hayatını yeniden rejim münakaşalarının içine çekmiştir. Başkan Korutürk'ün meşhur 27 Mayıs mesajı ise, bu münakaşaların çeşnisi olmuş Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin bakacağı suçların içine Türk Ceza Kanununun ünlü 163 ncü maddesinin de alınıp alınmaması mevzuu daha bir çekişmeli manzara ortaya çıkarmıştır.

İşte bu noktadan itibaren ortaya bir zıtlaşma çıkıyor. Ya, 163 ncü madde ve Anayasa'nın bu maddeye göre tanzim olunan 19 ve 153 ncü maddeleri Anayasa'ya aykırıdır, yahut da -yok, eğer değilse- anayasa, bizzat kendisine aykırıdır! Eğer TCK. 163 ile Anayasa'nın 19 ve 153 ncü maddelerinin anayasaya aykırılığı iddiasını reddedecek olursak, o zaman bilmeliyiz ki; vatandaşların inanç sistemi bu anayasay aykırıdır!

Fakat, nasıl olur?

Türkiye devleti cumhuri tarz ile idare olunan bir ülke ve cumhuriyet idarelerinde de vatandaşlar devletlerine kendi hür iradelerine göre bir rota göstermek hakkına sahip iseler; insanların iradesi de fikir ve inançlarının müşterek mahsulü ise...

Ve, Anayasa 10 ncu maddesinde «devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerinin, ferd huzuru, sosyal adâlet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmıyacak sûrette sınırlayan siyasî, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar» derse..

Yine aynı anayasa «hiç bir şahıs veya zümreye imtiyaz tanınamıyacağını» en açık şekilde va'zedip; 20 nci maddesinde de «her türlü düşünce ve inancın, söz, yazı, resim ve başka yollarla açıklanmasını» kişilerin temel hak ve hürriyetlerinden sayarsa.. 19 ncu maddesinde «herkes dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir» diyorsa ve fakat hemen arkasından da bu inanç ve kanaatlerin hiç bir sûrette ve kısmen de olsa devlete aksetmesine müsaade edilemiyeceği kaydını getiriyorsa..

Ya, vatandaşlar Anayasanın dışında kalmışlardır, yahut da Anayasa bizzat kendisi kendisine aykırıdır!

Cumhuriyet rejimlerinin temel mantığı ise «hâkimiyetin kayıtsız şartsız millete äid olduğu» gibi bir kaideye bağlanmakta değil midir?

Buna rağmen, vatandaşın inançlarının kısmen dahi olsa devlete aksetmesine asla cevaz vermeyen bu Anayasanın bizzat kendi kendisine karşı olan aykırılıklarına kısaca temas ederken şunları da tesbit edebiliriz:

Bu Anayasa hiç kimseye imtiyaz tanınamıyacağını va'zetmektedir ama 40 milyon insan 150 senatör seçerken, tek bir Cumhurbaşkanı tam 15 tane senatör tâyin edebilmektedir. Aynı şekilde, vazife süresini dolduran her Cumhurbaşkanına ömrünün sonuna kadar seçilmeksizin tabii senatör olabilme ve masuniyet zırhına bürünme imkânı tanımaktadır.

Ve bu Anayasa «hiç bir tasarruf yargının denetimi dışında tutulamaz» derken, ek geçici maddelerinden birinde «27 Mayıs 1960 ilâ 6 Ocak 1961 arasında yasama ve yürütme görevini Türk Milleti adına (?) kullanmış bulunan Millî Birlik Komitesi'nin ve Devrim Hükûmetlerinin, tasarruf ve icraatı hakkında hiç bir mes'uliyet iddiasının ileri sürülemiyeceği ve herhangi bir yargı merciine başvurulamıyacağı» yazılıdır.

Bu Anayasa ile hiç kimseye imtiyaz tanınamaz ama milletin idaresine zorbalık yoluyla el koyan bir kısım zâbitler ölünceye kadar tabii senatör olabilirler.

Böyle bir Anayasa ya kendi kendisine aykırıdır, yahut da milletle tersleşmektedir! Örneği, işte 19 ve 153 ncü maddeleri, işte TCK. 163 ve işte bir takım resimlerin ve isimlerin altında milletin itaatkâr olması gerektiğine dâir tatbikat!.

Milletin inancını kendi emniyeti için tehlike sayan bir devlet, herşeyden önce «millî devlet» olarak tavsif edilebilme hakkına bile lâyık değildir ve bu zihniyet çarpıklığı yüzünden kendi temeline kendi elleriyle dinamit koymaktadır. Bu zihniyet çarpıklığı yüzündendir ki, Antep'te 4-5 komünist çeteci üzerine ancak tanklarla gidebilmekte ve buna rağmen iki anarşiste mukabil beş asker ve polisini kurban etmektedir.

Ve sonra da, Devlet güvenliği için en büyük tehdit ve tehlike kaynağı müslüman vatandaşların inançları!..

İMAN NÛRUNDAN ŞU'LE

MAHMUD İBRAHİM TAYRE
Terceme: Mehmed BARUT
(Karaman Müftüsü)

Rabbımız, bir davetçi işittik; «Rabbınıza iman edin» diyerek imana davet ediyordu. Hemen iman ettik. Rabbımız, kusurlarımızı bağışla, suçlarımızı sakla ve bizi de hayırlılarla berâber huzûruna kabul eyle!.

Rabbımız, Peygamberlerine vermeyi va'dettiğin şeyleri bize de ver. Kıyâmet gününde bizi karayüzlü haşretme. Şüphesiz sen va'dinden caymazsın!»

Hamdimiz sana Allahım, varlıkların düzenini mükemmelleştiren, yer ve gökleri yaratan sensin! İbâdet etmeye lâyık başka ma'bud olmayıp sâdece senin var olduğuna şâhidleriz. Bizi yarattın ve rızıklar verdin. İslâm Dinine de hidayetlendin. Bu itibarladır ki; bizi karanlıklardan nûra çıkardın. Daha sonra da geniş ni'metlerinin en büyüklerinden hesaba sığmayacak kadarıyla bizi lütuflandırdın.

Peygamberimiz, Efendimiz (s.a.v.) in kulun ve Resûlün olduğuna da şahidiz. İşte şu Peygamber (s.a.v.) e, Seçkin Sevgiliye hürmet ve ta'zim eyleriz. Geçmişteki Şeriatleri ikmal etmesi için gönderdiğin O idi. Şu idi. Şu halde O, kemâlin aynı (ve kendisi) oldu.

Hak Tealâ, O'nu putlara kulluk yapanlara tevhidle gönderdi. Onlar içinden bile halk için çıkarılmış hayırlı ümmet kıldı. Kara câhillik karanlıkları O'nun vasıtasıyla yırtılıp atıldı. Öyle ise aydınlık yayan nûr'un O, oldu. Şüphe ve gümenleri de O, sıyırdı ve yok etti. Kat'i delilin oldu. Şirktekilerin bâtıl tavırları da O'nun önünde dağılıp fâni oldular. O, ayırıcı bürhânındır. O'nu bâtıla musallat kıldın, batılı parçaladı ve bâtıllar (bu sâyede) yok oldular. «De ki; halk geldi, bâtıl yok oldu. Batıl muhakkak yok olmaya mahkûmdur.»

Fakat bundan sonra; Ey müslüman!

Benimle gel, Rabbımızın yenilmez azametini müşâhede edelim. Yarattıklarında beliren büyüklüğünü, alâmetler icadını, yer ve gökler mülkündeki dehşetli kudretini görmeye çalışalım! Netice olarak ta (Rabbimizin) ibâdete gerçekten müstehak; tek, bir, ferd ve samed olduğuna iman edelim. İşte tam bu yönden, bizden meydana gelecek iman neşâtı, gönüllere aksedecek ve parıldayan nurları nefislerin cânibine ziyâlar gönderecektir. Câhillik karanlıkları dağılacak ve gaflet perdeleri yırtılacaktır. İnkâr örtüleri sıyrılacak, günâhlar ve azgınlıklar giderilecektir. Artık öyle bir hal alınır ki gönüllerde başka bir şey değil de Vâhid-i Deyyân olan Hakk'a sâdece iman kalır.

Gel, birlikte mü'minlerin araştırmaları üzerinde biraz dolaşalım; âlemlerin Rabbı (olan Allah Teâlâ), yüce ve her çeşit eksiklikten münezzeh ve uzaktır. Varlıkları (canlıları) yarattı ve rızıklarını takdir buyurdu. Hayırların kaynaklarını fışkırttı da gerçek kulları işte bundan avuçladılar. Yarattıkları hep bunda dönüp dolaşırlar. Bütün âlem, bahtıyarlık veya meşakketlerini hep buradan alırlar.

Her noksan ve eksiklikten münezzehtir, O. Münezzeh (beri) tir, O, yarattı ve şekil verdi. Hem de ölçülü kıldı ve doğruyu gösterdi. Yeşillikler bitirdi, sonra da bunları kurutup çerçöp yaptı. Mahsüller O'nun emri ile gelişir, memeler bunun için süt indirir, ırmaklar bu yüzden çağlar ve meyveler bu sâyede güzelliklerini ikmâl ederler. Denizlerin düzlüklerinde varlıklar onunla yaşar ve felekte çiftler O'nu tesbih ederler. Yerler silkinir, bitki yetiştirecek hâle gelirler. Bizim için yakışıklılardan her şeyi çift olarak üretirler. «Hiç bir varlık yoktur ki; O'nu hamdi (medhi) ile tesbih etmesin. Fakat onların tesbihlerini siz anlayamazsınız. O, hakikaten hâkim ve yarlığayıcıdır!»

Yücesin Ya Rab! Nizamının inceleği, kudretinin yenilmezliğ, şânının büyüklüğü, mülkünün genişliği ve bina edişindeki san'at güzelliği ne kadar da hayret vericidir? Gökler, güneşi, ayı, yıldızları, burcları ve büyük büyük alâmetleri ile senindir. Sırlarındaki incelikleriyle mülkündür. Yerler de dağları, ovaları, çevreledikleri, denizleri, ırmakları, bitkileri, meyveleri, hazineleri, madenleri, hayırları, insanları ve hayvanları ile senindir. Göklerdeki tertemiz melekler hizmetçindir. Yer yüzü hükümdarlarının vurundukları kulluk tacındır. Sen, ulu, kâdir ve gâlipsin. Yarattıklarının tamamı zayıf, âciz ve zelil kulcuğundur. Ya Rab, takatının gücü, üzerlerinde; kudretin nasıyelerinden tutmuş ve âdil hükmün üzerlerinde geçerli olmuştur!

Kusurlardan münezzeh ve şanın yücedir. Başlangıcı olmayan evvel ve nihâyeti bulunmayan sonsun. Senden önce evvel ve senden sonra da âhar mevcud değildir. Nasıl gizlisin ki; kudretinin eserlerinden bir tânesi de güneştir. Kavranıp idrâk edilmen nasıl mümkündür ki; ruh da Rablık sırlarındandır? Öyle ise ilk de, son da, zâhir de ve bâtın da sensin! Çünkü sen, herşeye kâdirsin.

Yücesin. Yücesin! Gök gürültüsü hamdinle seni tesbih eder. Melekler de haşyetle seni zikre dalarlar. Sağır denizlerdeki böcekler, vahdâniyetinle konuşurlar. «Yıldırımlar gönderir, onları dilediklerine isabet ettirirsin. Onlar, Allah Tealâ hakkında mücâdele ederler. Halbuki Allah C.C. azabı gâyet şiddetlidir.

İbâdet etmeye lâyık başka ma'bud mevcut değil ancak sen varsın. Korkundan dağlar parça parça oldu; ırmaklar coştu ve dalgalandı. Heybetin onlarda karar bırakmadı. Suyun derinliklerine süzülen dalgıçlar, senin kudretinle daldılar. Uçan kuşlar da lütfettiğin güçle hevâ boşluğunda yol aldılar. Onları burada başka şey değil de senin Rahman olan vasfın tuttu ve yere düşmekten korudu. O, muhakkak her şeyi görendi!.

Ey bütün âlemin Rabbi, hamdü senâ sana has! Lütfun nasibimizdir. Zahmetlerimiz, ni'metindir. Genişliğimiz de merhametindir. Hayırların üzerlerimize boşanmış ve bereketin hepimizi kuşatmıştır. Şu halde varlıklarımız iyiliğinin kulcuğu, lütfunun da birer sanat eseriyiz. Sendeniz ve sana döneceğiz! Binâenaleyh bizi göz açıp kapayacak kadar ve ondan da daha az bir ân için bile nefislerimizin insafına terketme! «Eğer O, rızkı tutsa size rızkı kim verecekti?», «De ki; bana haber verin şâyet sabah, öbürgün suyunuz yere batıp kaybolsaydı size tatlı suyu kim getirebilirdi!?»

Devamı 9. Sayfada)

Kıbrıs Harekâtının PERDE ARKASI

— 2 —

«İki târih vardır: Resmî târih, yâni tedris edilen yalancı, düzme târih ve gizli târih, yâni hâdiselerin hakîkî sebeblerinin bulunduğu utanç verici târih!»

Hon re de BALZAC

Yesevîzâde

KIBRIS'IN İNGİLTERE'NİN HİMÂYESİNE TERKİ

Yeşilada, 1571'den itibâren üç asır Müslüman Türk hâkimiyeti altında mes'ud ve müreffeh bir devre yaşadı. Ne var ki Yasef Nassi'nin ve kavminin 16. asırda attıkları fesad tohumları yeşermiş, filizlenmiş, dal budak salmış ve bütün devlet müesseseleri yavaş yavaş tefessüh etmişdi. Devleti ayakta tutan, millete saâdet ve refah veren, beşeriyete huzûr götüren İslâm fikriyâtı memleket içinde tèsirsiz hâle gelmişdi. İdâre, din adına memleketi soyan din istismarcısı bir zümrenin eline geçmiş, perde-arkalarında Yahûdiler, perde önlerinde Dönmeler sahneleri doldurmuşdu. Koca Türk, büyük dürüstlüğü ve mertliği içerisinde karanlık entrikalara bir türlü akıl erdiremiyordu. Zâten en büyük silâhı gizlilik olan Yahûdi tâifesi ise her fırsatı kıymetlendirmekte, mukaddes fikriyât yıkılmakta ve o, dolu dizgin dünyâ hâkimiyetine koşmaktaydı. Artık 19. asır geldiğinde «Yahûdi çağı» başlamışdır. Garb, 1789'dan itibâren, onun, perde-arkasından idâre ettiği, Yahûdileştirdiği, içinde «Yahûdi Medeniyeti»ni yoğurduğu bir Yahûdi müstemlekesidir.

Bir Macar hahamının çocuğu olan Dönme (1) Midhad Paşa, hâince idâresi ve 93 Harbiyle memleketi izmihlâlin eşiğine getirmiş, Rus ordusu karârgâhını, başşehrin böğründe, Yeşilköy'de, kurmuşdur. Bu elim vaziyet karşısında Türkiye için tam bir yıkım olan Ayastefanos Muâhedesi imzâlanmışdır (3 Mart 1878)

İmparatorluğun yıkılışını bir çeyrek asır durduran ve hattâ bilâhare Kavmin tamâmen târih sahnesinden silinmesine mâni olacak kadroyu yetiştiren dâhi hükümdar Koca Abdülhâmid Hân daha yeni iktidâra geçmişdir. Devleti yok oluşdan kurtarmak için olanca enerjisiyle çırpınmakta, direnmektedir. Ne yapabilir? En akıllı iş, o zamânki büyük devletler muvâzenesi üzerinde oynamak, karşılıklı rekabetlerden istifâde ile Türkiye'yi oradan zararsız çıkarmaktır.

Bu sırada Almanya'da Yahûdilerin (ve bilhassa Yüksek-Mâliyeci Bischoffheim) desteğine sâhib Bismarck vardır. Yahûdiler her sâhada «goyim»le boy ölçüşmekte, Almanya'yı Yahûdi müstemlekesi hâline getirmiş bulunmaktadırlar. Fransa'da 3. Cumhûriyet, yâni Yahûdi-Mason Cumhûriyeti baştadır. Rusya'da mûd hiş Yahûdi aleyhtârı ve pogromlar tatbikçisi Çarlık vardı. Müstemlekeci Büyük Britanya Krallığı ise fiili kral DİSRAELİ'nin idâresi altında Yahûdilerin hükmettiği bir başka müstemleke imparatorluktur

Bizi mevzûmuz bakımından has saten alâkadar eden İngiltere'de hükümrân Disraéli, târihin en alâka çekici ve şaşırtıcı şahsiyetlerinden biridir. 1804'te İngiltere'de doğmuş ve yine orada 1881'de ölmüşdür. Babası İsaac Disraeli, 16. asırda İspanya'da «Inguisition»dan kaçıp İngiltere'ye gelmiş bir Yahûdi âilesinin çocuğudur. Hayâtta ilerleyebilmek için Anglikanlığı kabul etmiş bir muharrirdi. Disraeli de, babası gibi edebiyâtla iştigâl etmiş, birçok romanlar yazmış, ancak bunları daha çok siyâsi gayeler için kullanmış bir Dönmeydi. Âilesinin, yukarıda bahsettiğimiz Kıbrıs fethinde rol oynayan ve devrinin karanlık siması Yasef Nassi gibi, İspanya menşeli olması şâyân-ı hayret bir husûsdur.

1829'dan 1832'ye kadar hep seyahat etmiş, Şark memleketlerini (Rumeli, Yuanistan, Arnavutluk, Troade, Sûriye, Filistin, Mısır) tanımış, bu arada İspanya, Venedik



MİDHAD PAŞA

ve Romayı'da gezmiştir.

Dönüşünde bütün hızıyle siyâsî mücâdeleye girmiş, 1837'de Muhâfazakârlar safından mebus seçilmişdir. Sonraları «Tories» ile «Whigs» arasında yer alan bir parti kurmuş, fakat müteâkiben 1848'de «tory» partisini eline geçirmişdir. 1852'de partisini iktidâra ulaştırmış, kendisi de Mâliye Nâzırı olmuşdur.

Artık Disraeli'nin yükselişi durmadan devâm edecek, sonunda memleketin bütün idâresi eline geçecektir. Disraeli, en yüksek derecede Yahûdilik şuuruna sâhib olarak, kendisinin Yahûdi asıllığını istihzâ mevzuû edinen İrlândalı Mebus Daniel O'Conell'e şöyle cevâb verecektir:

«Evet, Yahûdiyim ve pek şerefli muhasımınızın ecdâdı meçhûl bir adada kaba saba yabaniler iken, benimkiler Süleyman Mâbedinde papaz idiler.»

1848'de yeniden Mâliye Nâzırı olduğunda Parlâmentoya Yahûdi mebusların da girmesini temin etmişdir. Yine bu sıralardadır ki; Hindistan Kumpanyasına son verdirip bu müstemlekeyi İngiltere'ye doğrudan doğruya bağlamışdır.

Bundan sonra, 1868'de, Disraeli, birinci def'a başvekil oldu. Bir ara iktidârdan uzaklaştıysa da 1874'te yeniden döndü. Bu seferdir ki Süveyş Kanalı'nın hisse senedlerini (ROTHSCHİLD'lerle berâber) İngiltere'nin almasını sağladı. Yahûdi aleyhtârı Rus Çarının Hindistan'da têsir sâhibi olmasına mâni olup İngitere'nin bu memleketteki vaziyetini kuvvetlendirdi. Kraliçenin «Hindistan Kraliçesi» ünvânını almasını têmin etti. Karşılığında; Kraliçe minnettâr olarak kendisine Comte Beaconsfield pâyesini verdi.

İşte bu sıralardadır ki; Şark Mes'elesine el atmış, Kıbrıs'ı İngiliz himâyesine almakla İngiltere'nin Yakın-Şark'taki hâkimiyetini pekiştirmiş, Berlin Muâhedesine şahsen katılmış. İngiliz (bir başka tâbirle Yahûdi) têsirini Afganistan'a kadar yaymışdır. 1880'de seçimleri kaybedince muhâlefete geçmiş, bir sene sonra da ölmûşdür.

Disraeli, dünyâ siyâsetinde devrinin en nüfûzlu şahsiyetlerinden biri olduğu gibi İngiltere içinde de haddinden fazla tèsire sâhib olmuş, bu memleketin târihine yön vermişdir.

(Devamı var)

(1) Edouard Drummont (France Roma'yı da gezmişdir. sız Kralcı-Kavmiyetçisi, Fransa'da Yahûdi aleyhtârlığının en büyük nazariyecilerinden): «La France Juive», C. Margon et E. Flammarion, Paris 1886, 53e édition. t.I. p. 112)

Okuyucu Kürsüsü

Bu sayıdan itibaren okuyucularımızın dert ve dileklerini efkâr-ı umûmiyeye kendi ifâde ve uslûplarıyla duyurmalarını temin maksadıyla böyle bir köşe açmış bulunmaktayız. Ancak okuyucularımızdan aldığımız mektupların kesâfeti karşısında burada, bu husustaki talebleri ancak nisbi bir sûrette karşılayabileceğimiz hesaba katılarak arzuları yerine gelmeyen veya gecikenler olursa, bizleri bağışlamalarını rica ederiz.

13 Nisan 1976

Muhterem Kadir Mısıroğlu,

Ben 1936 yılında Anamur İlçesi'nin Tepedüzü köyünde dünyaya geldim. Şii bir vatandaşın oğluyum. Onsekiz senedir Anamur Orman İşletmesi Bozyazı Orman Bölge Şefliğinde mütemedlik yapmaktayım.

Okumaya çok düşkünüm. Benim için okumak herşeyin üstündedir. Bilhassa dini kitaplar okumayı severim. Bundan dolayıdır ki; Yüce Rabbim bana nihâyet doğru yolu gösterdi, dalâletten kurtardı. Artık «herşey hak için» olduğuna inanıyorum. Hiç bir ciddi mesnede dayanmıyan Alevilikten ayrılarak gerçek bir müslüman oldum. Allah'a hamd ederim. Kur'an-ı Kerim ve Mevlid-i şerif okutmak sûretiyle sünnî müslümanlığa girdiğimi resmen ilân ettim.

Bu yıl ilkmektebi bitiren oğlumu da Erdemli İmam-Hatip Mektebi'ne kaydettirdim. Doğru yolu bulduğumuzdan dolayı âilece son derece sevinçliyiz. Fakat ne yazık ki; kendilerinden ayrıldığım Şii'ler birbir tezvirat ile benim tâyinimi çıkarttılar. İlçenin müslüman câmiası yerimde kalmam için dört aydır çalmadık kapı bırakmadılar. Bakalım ne olacak.

Devamlı sûrette SEBİL Gazetesini okumaktayım. «Her şey hak için» sözünüzü âdetâ kalbime yazdım. Muhitimdeki Aleviler bana yapmadık eziyet bırakmıyorlar. Fakat hiç bir kuvvet beni bu haklı dâvamdan döndüremiyecektir.

Muhterem Kadir Bey,

Kendisini çirkef bir bataklıktan kurtarıp hak yolu bulan benim gibi bir Anadolu çocuğunun başına getirilen mu'sibetleri gazetenizde yayınlıyarak «her şey hak için» düsturuna inanmış din kardeşlerimize takdim eylemenizi rica ederim. Selâmlar sunarım.

Mehmed Ulutaş
Çubukkoyağı Köyünden
Bozyazı — ANAMUR

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

MUKADDES ŞERÎATDA ULÛLEMR...

Ulûlemr tâ'biri, tamamen şeriata âiddir. O, varlığı Şeriatın içinde olandır...

Arz'da iki devlet telâkkisi vardır:

1 — İslâmi (Şer'i) devlet telâkkisi,

2 — Gayriislâmi (gayrişer'i) devlet telâkkisi...

Gayriislâmi devlet de, kendi arasında, ikiye, dörde, sekize, onaltıya ayrılabilirse de, bunların sistematiği ile uğraşacak değiliz...

Biz şunu demek istiyoruz: Ulûlemr ta'birinin delâlet etdiği ma'nâ, mücerred İslâmi (Şer'î) devlet telâkkîsi içinde mevcûdiyete sâhibdir... Gayriislâmi devletlerde «ulûlemr» mevcûd değildir, yokdur, olamaz... Ulûlemr, Mukaddes Şeriatımıza âid bir ıstılahdır. Ulûlemr, müslümanları sâdece ve yalnız, Mukaddes Şerîat nâmına idâre eden (emir sâhibleri) demekdir...

Meselâ demokrası, lâiklik, vatandaşlık, kadın-erkek eşitliği, parti gibi unsurlar da, İslâmi (Şer'i) devlet telâkkisinin değil, gayriislâmi devlet telâkkilerinin birer uzvudur, onların içinde ma'nâ ve mevcûdiyete sâhibdirler. Bu kabil şeylerin İslâmi devlet telâkkîsi içinde yeri ve ma'nâsı olamaz... Medîne şehrini, Asya'da değil de Avrupa'da düşünmek imkânı ne kadar yoksa; «Ulûlemr» i de İslâmi devlet telâkkisi dışında düşünmek o kadar imkânsız... Gayriislâmi devlet telâkkîsi içinde, devlet ve hükûmet reisini «halife» ta'biri ile ifâde ne kadar imkânsızsa, « lûlemr» de aynen öyle...

● İslâmi (Şer'i) devlet, İslâmiyete âid bir unsurdur. İslâmiyet içinde zekât, cihâd, nikâh, mirâs nasıl bir unsursa, bu da öyle... Nikâhın İslâmiyet içindeki ma'nâ ve sübûtuna inanmak i'tikâda, icrâ veya ademi icrâsı amele taâllük etdiği gibi; namaz, zekât, cihâd ve İslâmi (Şer'i) devlet telâkkisinin de aynen öyle, i'tikâda ve amele taâllûk eden iki vechesi vardır... Zekâtın farz olarak sübûtunu inkâr, küfrü (kâfir oluşu) müstelzim... Lâkin farz olarak sübûtunu tasdik edip de, icrâsından kaçınmak, fıskı (günahkârlığı) istilzâm eder...

İslâmi (Şer'i) devlet de İslâm'a âid ilmî bir vâkıa olarak aynen böyledir... Reislerine mâlikiyyet, Şeriatın (İslâmın) beyânına göre kadın-erkek, hasta-sıhhatli topyekûn müslümanlar üzerine VÂCİBD'İR... Hem öylesine kuvvetli bir vâcibdir ki, onbinlerce vâcibin (kat'î emrin) ifâ ve icrâsı bu vâcibin icrâsına bağlıdır...

Tabii bütün bunlar, dînî, imânı, Kur'ânı, Sünneti, müslümanlığı ve müslümanları alâkadar eden dînî ilmihâl ma'lûmâtıdır... Bilinmesi ve çoluk çocuğa bildirilmesi vâcibdir. Halbuki, terete borazanları önünde çoluk çocuğa saatlerce mevlidcilik uğruna zaman harcatmanın (vücûbuna) henüz bir rastlıyan da çıkmadı!. Bilmeyen birisine tecvid ve ta'lime çalışmayı bile Mukaddes Şerîatımız (vücûb) hükmüne bağlamamış... Şeriatdaki kıymet ölçüleri ne ise, herşeyde ve her işde, müslümanın gözeteceği kıymet hükmü o olacak... Aksi halde, bugün olduğu gibi şeytana maskara olur; zilletliklerden sayılmamız da pek kolaylaşıverir!. İslâm dünyâsı kaç asırdır neye kuyruk?. Neye haysiyetsiz?. İslâmi kıymet hükümleri yerine ya nefsini, ya şunu bunu, ya Avrupa düsturlarını koymuşdur da ondan...

● Veliyyülemre mâlikiyyet, demek ki İslâm'a göre, müslümanlar üzerine vâcib... Bu vâcib, vücûbiyet ifâde eden vâcibdir. Yani Farz... Kurban kesmenin vâcib oluşu gibi vâcib değil!. Bu farzların îfâsına hiçbir kuvvet de mâni' olamaz. Olmaya kalksa muteber değildir... Zirâ Allâh ve Rasûlüne isyân, ve İslâm'la teârüz eden her ne olursa olsun, Şeriata göre müslümanlar nazarında gayrimuteberdir... Üstelik, kalblere hükmetmeye kalkan kânunlar, havada kalmaya evvelâ kendini mahkûm eder!

Bu yazdıklarımız Şeriata müteâllik o kadar ilmi vâkıalardır ki, «Diyânet İşleri» denilen yer bile, dünyâ kadar te'vil ve yutturma teri dökse, bu ilmihâl ma'lûmâtının aksi istikâmetde «gık» diyecek kadar dahî cür'et gösteremez!. Şeriata göre Şeriat ma'lûmâtı veriyoruz... Bizi ve bütün müslümanları da, Şerîata göre Şeriat ne ise o alâkadâr eder... Buna, hiçbir kuvvet, kânun, zorba, zâlim, hatta kâinât bir araya gelse mâni' olamaz... Allâh'ın irâdesine bugüne kadar Ebû Cehil gibi karşı çıkanlar oldu da ne oldu?.. Hiçbiri sökmedi Bundan sonra da sökmiyecek... Hem de kıyâmete kadar!

ortadoğu'dan

SAİD ŞAMİL

Yahudi Davası ve Filistin

— 22 —

Azizim,

Yahudi kavmine Filistin'de millî bir vatan kurma lâyihasına tatminkâr bir irtiyahla bakan haşmetli kraliyet hükümeti nâmına, bu tasavvurun tahakkuku için en iyi mesâinin sarfedileceğini size bildirmek cidden bana sürur vermektedir. Bu vesile ile şunu da açıklamak isterim ki; hâlen Filistin'de yaşayan diğer tavâifin dinî ve medenî hukukunun hiç bir şekilde zarar görmesine müsaâde olunamıyacağı gibi diğer ülkelerde bulunmakla faydalanan yahudilerin hakları ve siyâsî durumları da halelden masundur

Lord Balfor

Tahakkuk ettirdiği deniz hakimiyeti ile Dünyamızın dört bir tarafına yayılma fırsatını bulan İngiltere, takip ettiği hileci siyâsete rağmen, dünya muvâzenesinde tarifi müşkil bir muvâzene unsuru olmuştur. Bu milletin en karakteristik vasfı soğukkanlılığı idi. Bu vasıf ona hissiyatlarına hâkim büyük devlet ricâli yetiştirme fırsatı veriyordu. Buna rağmen son asırda İngilizler, İngiliz karakteri ile kabil-i te'lif olmayan iki büyük hata irtikâp ettiler. Bu hataların birincisi yalnız kalmak endişesiyle Fransa'nın peşi sıra Rusya ile ittifak etmeleri oldu. Bu ittifak ifratçı Islav unsurlarına cür'et verdi. Daha doğrusu kamçıladı ve yok yere bir Dünya savaşına kapı açtı. İkincisi de yahudi entrikalarına kapılma sûretiyle Amerika'yı savaşa sürüklemeleri neticede muazzam potansiyellere sahip bu tecrübesiz varlığa Dünya mukadderâtına hâkim olma fırsatı verilmiş oldu.

Anglikan Klisesi'ndeki İslâmiyete ve vurucu bir kuvvet olması itibariyle Türklere karşı beslenen adâvet, diğer kliselerde olduğu gibi eskiden beri tevârus edilegelmiş anevi bir buğzun devamıydı. Başta Hindistan olmak üzere hâkim oldukları her ülkede bilhassa Afrika'daki müstemlekelerinde Müslümanlara karşı tatbik ettikleri sıkı tedbirlerle İngilizler bu adâvetlerini her kese ayan beyan gösterdiler. Buna rağmen İngiliz diplomasisindeki sup 'les (elâstikiyet) bilhassa Asya'da İngiliz menâfiini re'sen tehdit eden Rus tazyikına karşı Osmanlı Devleti'ni desteklemeleri bazan da aynı safta yer almaları gibi vak'alar da himâyelerinde bulunan müslümanlara Hılâfet lehinde yapılan tezâhüre müsaâdekâr davranmaları, irtikâb ettikleri kötülüklerin kısmen de olsa hazmedilmesine medar oluyordu. Kırım Seferi, 93 Seferi bunun en canlı bir misâlidir.

İngiliz siyâsetinin en sinsi vasfını Türkler Balkan fâciasında tesbit ettiler. Kinli husûmetlerinin en bed manzarasıyla da Birinci Dünya Harbi'nde karşılaştılar. Mâalesef Arap kardeşlerimiz, bu acı kıssadan hisse almadılar. İngilizlerin yaptıklarından kendilerinin masun kalacaklarını sandılar. Üstelik Lavrence'lerin Filipinler'in telkin ettikleri «Türkler bizi istismar ediyordu.» «Türkler bizi câhil bıraktı.» gibi hezeliyatı papağanvâri tekrar etmekle kalmıyarak çocuklarına telkin etmek üzere mektep kitaplarına kadar naklettiler Halbuki bu adâvet Türklere değil Islâmlara müteveccihti. Bunda Arapların da hissesi vardı.

Vaktaki Birinci Dünya Harbi müttefiklerin kat'i hezimetiyle neticelendi. Fransa müttefiki İngiltere'den Saykis-Pika andlaşmasının infazını beklerken İngiltere Arapların nazarında kendini tebriye ettirmek için Lavrence'nin eliyle Suriyelileri kışkırttı. Emir Faysal'ı kral ilân ettirdi. Ve beklenmedik bir şekilde Fransa'yı bu emrivâki' ile karşılaştırdı. O sıralarda Fransa'yı gürültüye pabuç bırakmayan Klemanso nâm bir şahsiyet idâre ediyordu.

(Devamı var)

DİL VE DÜŞÜNCE PATALOJİSİ

Prof. Dr. Ayhan Songar

— 2 —

6 — Çevre ile objektif münasebetler kurabilmek, «egosantri»den kurtulabilmek.

Görülüyor ki, «mücerred düşünce», insanın en yüksek zihnî fonksiyonu, ancak lisan ile mümkün olacaktır. Bu arada, çeşitli husûsiyetleri bulunan muhtelif kavimlerin, farklı bölge insanlarının dillerinin birbirinden ayrıldıkları, belli husûsiyetler arzettikleri de müşahede edilir. Çok hareketli, cihangir, savaşçı milletlerin dilleri fiil tasrifleri ile kıvraklaşır, zenginleşirken bir yerde yerleşmiş ve daha ziyade zihni faaliyetlere zaman ve imkân bulmuş kavimlerin kelime sayısının mücerred mefhumların karşılıkları ile arttığı dikkati çeker. Türkçedeki «gidiverecekmişim tâbirini hiçbir dile çevirmek mümkün değilken, bugünkü İngilizcede istikbâl sigası yoktur ve fiiller, istikbali ifade etmek istendiği zaman «arzu etmek» fiili ile birlikte çekilir.

Dilleri yaşayan, canlı varlıklara benzetebiliriz. Tıpkı bir canlı gibi dil de gıda almaya, onu hazmetmeye, bu sûretle canlılığını muhafazaya mecburdur. Dilin gıdası «yabancı dilden alınan veya kendi kaidelerine göre ihtiyaç karşılığı bulunan yeniden imal edilen» kelimelerdir. Yabancı dillerden alınan kelimeler o dilin öz gramer ve fonetik husûsiyetlerine intibak ettirilir, hatta yeniden mânalandırılır ve böylece «hazmedilmiş», yani o dile maledilmiş olur. Buna sayısız misaller verebiliriz. Meselâ «Spiker», radyodaki konuşmacıyı ifade etmek üzere kullanılan, İngilizce köklü bir TÜRKÇE kelimedir. Neden Türkçedir? İzahı kolay:

1 — «Spiker» diye yazılır, «speaker» diye değil.

2 — Türkçenin âhenk kaidesine ve fonetiğine göre telâffuz edilir. Bir Türk tarafından telâffuz edilen «spiker» kelimesi bir İngiliz'e hiçbir mâna ifade etmez.

3 — Mânası İngilizce karşılığından bambaşkadır. İngilizcede «Speaker» iki mânaya kullanılır:

1 — Parlâmento sözcüsü,

2 — «Loudspeaker» den kısaltılmış olarak «hoparlör» karşılığı.

Böylece bugün dünyada «saf dil» «arı dil» diye bir şey kalmamıştır. Meselâ konuşulan Fransızcanın içinde asıl Fransızca olan Gaulois dilinden sadece 25 kelime vardır.

Bazı akıl hastalıklarında mücerred düşüncenin bozulması ile beraber dilin de bozulduğu, iptidâileştiği, gerilediği ve yeniden uydurulan mânasız kelimelerle dolduğu dikkati çeker. Buna bilhassa «şizofreni» dediğimiz akıl hastalığında rastlıyoruz.

Yanlış olarak «erken bunama» da denen şizofrenide bir zekâ yıkılması mevcud değildir. Buna karşılık, şizofrende düşünce ileri derecede bozulur, gerçekten uzaklaşır, hastanın tamamen kendi iç âleminin fantezilerine, kendi iptidaî, karmakarışık ve çocuksu dünyasına yönelir. Şizofrenin, sorulan suallere verdiği cevapların herhangi bir «bilgi» (informatif) değeri yoktur. Çünkü şizofren dış dünya ile ilgilenmez, tamamen kendi iç âlemine dönmüştür. Düşünce sistemi içe dönük, gerçekten uzak, sapık mantıklı (paralojik), iptidâi (paleolojik), birtakım sihir ve büyülere inanır şekilde (majik), fonksiyonel bağlantılardan fakir (asindetik) ve doğru kelimelerle ifade edilmeyen (metonimik) bir yapı gösterir. Tedâi kusurları ile doludur. Yeni yeni kelimeler uydurulur, kelimeler bölünür, parçalanır (fragmentation). Otomatik tekrarlar ve tedâi bozukluğu sebebiyle konuşmanın bütünlüğü bozulur ki; buna dikişsiz konuşma denir. Bir misâl verelim:

«Irgalıya ırgalıya... Grandük oğlanlar Rusyayı yıktı, lâkin Ophelia söğüdünde ve Lucy Gray tepelerinde yerleşen oğlanlar Lord'u yeyip yerine oturdular... Hukuk... vicdan... ve ahlâk ölçüleri... insanlığın başı...»

Bazen şizofren kendisine söylenen cümleleri aynen tekrarlar (ekolali) veya aynı kelimeyi arka arkaya birçok defa söyler (verbigérati-on). Birbiriyle hiçbir bağlantısı olmayan ve bir araya geldiği zaman mânalı bir cümle teşkil etmeyen kelimeler otomatik bir şekilde söylenir durur (kelime salatası). Hiç yoktan kelime uydurmaya ise neolojizm denir.

Şizofrenideki bu konuşma kusurlarını şöyle tasnif edebiliriz:

1 — GRAMER VE SENTAKS BOZUKLUKLARI:

Şizofren konuşması agramatik'-dir. Ekler, bağlantılar, fiiller bozulmuştur. Buna karşılık isimler doğru olabilir. Bazan telgraf konuşması dediğimiz tarzda kısa cümlelere, fiillerin mastar halinde kullanılmasına rastlanır. Vecize tarzında kısa konuşmalar, arka arkaya ve noktalama işaretleri olmaksızın sıralanmış kelimeler dizisi dikkati çeker. Cümlenin başladığı kelime hasta için ve dinleyen için başka başka olduğundan bu kelime dizilerinden mâna çıkarmak mümkün olamaz. Misâl:

«Efkârı umûmiyeye mâruzatım şudur Türkiye Cumhuriyeti'nin başlıca vazifesi şudur, birinci vazifesi Türk Milleti'ne aklı selim yoliyle muâmele edilmesidir bunun içindir ki muhtelif sınıflardaki insanlar imtiyaz ve sınıf yoktur ve bunun sebebi şudur insanlar toplu olarak çalışırlarsa derece ve sınıflara münkasem olması zaruridir buna binaen hükûmet buna dikkat ve teemmülle çalışması lâzmdır akl hastanesinde...»

(Devamı var)

Hikmetten Damlalar...



AKIL



Mahmud YAZIR

Aklını kötüye kullanıp da azıtanın, bâtıla hak diye sarılıp da sapıtanın, böyle düşünmüş olması, kendisini felâketten kurtarmaz ve mes'ûliyetten korumaz

Her insan, aradığın insan oluvermez. Dikkat et, insanların, arslan gibi kahramanı, yılan gibi sokanı, saman gibi yavanı, duman gibi boğanı, çaylak gibi uçanı, tilki gibi kaçanı, manda gibi yatanı, filler gibi yutanı vardır.

Âlim olmak başka, mâlûmatlı olmak da başkadır. Malûmatını ilimleştirmeyen onların eğrisini, doğrusunu ayıklayamaz, kusur yapmaktan, hataya düşmekten, haksızlıktan kolay kolay kurtulamaz.

Güdük fikir şek doğurur, yarım söz şüphe uyandırır, doğru insana engel, dürüst harekete çengel olur.

Sağlam akıl, kuvvetli iman, temiz soy, güzel huy, helâl kazanç, iyi arkadaş, hayırda muvaffak oluş, iyi tâlih alâmetidir.

Basireti kör olana fıldır fıldır göz taşımanın faydası yoktur.

Görünen insana aldanma, sözde insana hemen kanma, kafandaki insanı dışarda arama, özden insanı bulmak için de Kur'an'ın istediği İslâm insana; Allah'dan korkan, Allah sevgisine toz kondurmayan, ve ıvazsız iyiliği çok olan kimselere bak! Çünkü böyleleri olduğu gibi görünür ve göründüğü gibi olur.

Kur'an ayarında kelâm bulunmaz, okundukça okunur, anlamaya doyulmaz, anladıkça anlarsın, ne kıratta adamsın. Aksın şerefi onu anlamaya yaramasındadır. Fakat kalb yardım etmezse bu anlayış yarımdır.

Akılda hak ve insalık sevgisi, nefiste hayvanlık ve şehvet kaygısı gâliptir.

Nefsini aklıyle sevk ve idâre eden, İnsanlıktan, aklını nefsinin emriyle kullanan hayvanlıktan, Kendisini Kur'an'la âhenkleştirerek sevk ve idâre eden İslâmlıktan zevk alır.

MANİLER

Kızlar mini etekli
Diskotekten emekli.
Oğlumuz fakültede
Okur toplu tüfekli,

Şu Avşar'ın kilimi,
Yutayazdım dilimi.
Gençler sürüp çıkardı,
Fakülteden ilimi.

Hangi dağın yelisin,
Neden böyle delisin!.
Tabancadan belli ki;
Sen de fakültelisin!.

Kızıl girdi beynine
Kültür onun neyine
İçti kokteyl, molotof
Dokunmayın keyfine

Şimdiki gençler âsi,
Herkes oldu siyâsî,
Anarşinin adını;
Koydular demokrasi..

Ecevit girdi bağa,
Onun kanunu doğa..
Böyle devam ederse,
Bir gün çıkacak dağa!.

«Toprak kazanın olsun,
Su kullananın olsun»
Ecevit'e kalırsa,
Herşey zorbanın olsun!.

Beyimiz temellidir,
Senatoda yan gelir.
Nasıl olsa garanti,
Ömür boyunca gelir.

Saçı bitmedik yetim,
Nerde kaldı temelli'm?
Nasıl da kandırıldın,
Boynu bükük milletim?.

Tavlusunlu HİCRÂNÎ

İSLÂM YAZISINA DÂİR



HARF İNKILÂBINA TEKADDÜM EDEN MÜNAKAŞALAR

— XI —

TÜRKÇEYİ LÂTİN HARFLERİYLE YAZMAK:

«Yazımız» isimli eserin yazarı Esmei, yazı ve lisan felsefesi ile İslâm yazısında doğru imlâ mes'eleleri üzernide uzun uzadıya durduktan sonra Türkçenin lâtin harfleriyle yazılablimesi mes'elesini ele alarak şöyle demektedir:

«Türkçemizde belli husûsiyetleri olan seslerin sayısı lâtin harflerinden fazla olduğu için, lisânımızı bu harflerle kusursuz bir şekilde yazıp ifâde edebilmek ilmen mümkün değildir. Gerçi, ecdâdımızın İslâm Dini'ni kabûl ettikleri esnada, Arap harfleri de Türkçedeki ses husûsiyetlerini tamamiyle ifâde edemiyordu. Fakat zamanla bu eksiklikler giderilerek, İslâm alfabesine Türkçenni husûsiyetlerine göre bir takım ilâveler yapılmış ve bu noksanlık giderilmiştir. Bu bakımdan, -hattâ Arapça ve Farsça'dan aldığımız kelimeler için bile- ayrı bir telâffuz şeklimiz mevcuttur. Türk hançeresiyle, bu kelimelerin mensub oldukları asıl lisandaki gibi telâffuzları âdetâ imkânsızdır.

Meselâ bir «vav» harfini ele alacak olursak, görürüz ki, her üçü de bu harfi kullanan Türk-Arap ve Acemlerin «vav» telâffuzları birbirinden ayrı ve kendilerine mahsustur. Aradaki fark âdetâ bir millî zevk farkından ibârettir ki; ses tonlarında tecellî eder.

Bunun gibi kelimelerin vurguları da bir birine uymaz. Aynı kelimeyi Türkçe Arapça ve Acemcede kullananlar, birbirinden farklı hecelere ağırlık verirler. Bu husus insiyakî bir sûrette ortaya çıkar. Bu yüzdendir ki, mizah yazılarında, bir lisanı ana dili olarak öğrenmemiş bulunan ecnebilerin telâffuz şekilleri umûmiyetle istihzâ mevzuu olur. Aramızda doğup büyüdükleri halde bir rum veya yahudinin türkçe kelimeleri telâffuzu bu seslerde tecellî eden milli zevk farklarından dolayı bir Türk'ünkünden son derecede farklı ve nâhoştur.

Biz bugün (1926) yılında) lisanımızı yazmak için otuzbir harf kullanmaktayız. Bunlar nokta farklarından dolayı daha da azaltılabilir ve şekil itibâriyle onyediden ibaret kalır. Lâtin harfleri ise yirmisekiz adettir. Fakat İslâm harflerinde meselâ bir «te» sesi için iki, «de» sesi için («dal» ve «dat» harfleri) yine iki ses vardır. Bunun gibi «sin, sat, peltek se» gibi- üç harfle mukabil bir tek «se» vardır. Bu hususta verilecek başka misâller de vardır. Fakat tafsilâta girişmiyoruz. Yalnız şu kadarını söyliyelim ki; Türkçemizi ifâde bakımından lâtin harfleri oldukça eksiktir. Bir kelimenin İslâm harfleriyle farazâ üç ayrı se'ye tekabûl eden harfle yazılışında mânâ değişmektedir. Bu gibi farkları lâtin harflerinde gösterebilmek mümkün değildir. Bu ise muhakkak ki, karışıklıklara sebeb olacaktır.

Üzerinde durulacak diğer bir nokta da, bizim yazımızın sağdan sola yazılmasına mukabil, lâtin harflerinin soldan sağa yazılması keyfiyetidir. Müslümanlar için her şeye sağdan başlamak umûmî bir kaidedir. Kaldı ki, yazı işinde sağdan sola doğru hareket etmek insanın biyolojik yapısına daha uygundur. Zira kolun hareketi sağdan sola doğru daha kolay olduğundan insanlar bir çizgi çizmek istediklerinde insiyaki bir sûrette çizgiyi sağdan sola doğru çekerler. Bu biyolojik yapı icâbıdır. İnsanların yüzde ikiden fazlasını teşkil etmeyen solaklar sol elleriyle yazı yazdıkları için sâdece bunlar soldan sağa doğru hareketi daha kolay yaparlar. Bunun dışında kalan, yüzde doksansekiz nisbetindeki insanlar ise, sağdan sola doğru yazmayı tabiatları icabı daha kolay ve tabiî olarak icrâ ederler. Bu da gösteriyor ki; yazının sağdan sola doğru yazılması insan tabiatının muktezasıdır.

Avrupalılar yazılarını, soldan sağa doğru yazarlarsa da, eski alfabelerin çoğu sağdan sola doğru yazılır.



Üstad hattatlardan Mustafa Râkım'ın bir besmelesi.

Firavun devrinin yazıları ekseriyetle hem sağdan sola ve hem de soldan sağa doğru yazılır. Dikili taşlardaki yazılar ise yukarıdan aşağıya yazılmıştır. Firavun devri yazılarının sağdan mı yoksa soldan mı okunacağı, harf veya kelimeyi teşkil eden sûretlerin mevkilerine göre belli olur. Bunların yüzleri sağa doğru ise sağdan, sola doğru ise soldan okunurlar.

Süryani, İbranî ve Habeş yazıları hep sağdan sola doğru yazılırlar. Çin ve Japon yazıları yukarıdan aşağıya doğrudur. Güya Cenâb-ı Hak semâlarda olduğu için her şey gibi yazının da yukarıdan aşağı doğru inmesi münasibmiş. Soldan sağa yazanlar ise, kanın devri, sol tarafta duran kalb'den başladığı ve kalb ise aklın merkezi sayıldığı içinmiş... Tabii bunlar uydurulmuş birer masaldan ibârettir.

(Devamı var)

TÜRKÇE'YE SÛİKASD



Halil Nihad Boztepe

SÖZLÜK

Kimin nesiydi demeç, hiç de anlaşılmadı bu.
Nedir hüviyeti, yok bir bilen.. Demeç, adı bul
Önümde bir meşe devrildi.. Öyle geldi bana.
Fakat, ne çare, kader, sen sağ ol, Tabiat ana!
Olay demem buna hattâ ve hiç üzülmem de,
Olay mı eksik olan şimdi sanki âlemde.
Zamanıdır, hadi, yazsın kalem olay gazeli!
Onun mahareti vardır, yazar kolay gazeli:
Zamane halkı diyor türlü maceraya olay.
Diyor beyaza ve bazan diyor karaya olay!
Olay şehirlere zannetme münhasır kaldı,
Ulaştırıldı Nevahi'*ye, ta* Kurâ'*ya olay.*
Haremsarayına girmiş hemen çınarın da
Alıp götürdü tezelden saba saraya olay!
Yüz elli ver de apartman kirası sonra üşü!
Ve sonra gel deme sen öyle bir kiraya olay!
Nihad *uyuştu diyenler olursa öz dille*
Demek yerinde olur, bak, o iftiraya olay.
Tükendi kafiye, eyvah, olay budur şimdi!
Olay değil mi ya, söz bitmeden gazel bitti!
Bu memlekette şu beş beyte bir nazire yazan
Çıkar mı, sanmıyorum, var mı dersin öyle Ozan?
Çıkar diyenler olur belki, iş kolay sayılır,
Çıkarsa farzımuhal, en büyük olay sayılır!
Tören Merasim *e derler*, Şölen Ziyafet *dir.*
Tarım Ziraat *a derler*, Tecim Ticaret *dir.*
Diyorsunuz içinizden acap nedir bu tecim?
— Ticaret *in iki evvelki harfi, yâni* Te, Cim!
Bununla şimdi hemen anlamışsınızdır ki,
Ticaret eskiye nisbetle oldu beşte iki!
Bu hale Batka *diyor öz dil, anlayın:* İflâs!
Evet, ta kendisi, hiç başka şey değil, ey Nâs!
Durum fena. Bunu yetkiyle söylerim size ben.
Uzatmayım sözü lâkin.. Kalındı şen ve esen!
İşitmedik demeyin, ha, kulak verin baylar:
Ne Ruh *var, ne de var* Madde, Tin *var,* Özdek *var!*
Bilirsiniz ne demek şimdi Tinsel, Özdeksel!
Bu işte öz dilinizdir. Nasıl, değil mi güzel?
Denirdi dün daha Cüz, Kül, denir bugün Tike, Tüm!
Tuhaf, kanıksamışım ben, utanmadan güldüm!
Utanmayın da gülün siz de, kahkahayla gülün!
Büyük küçük bir olun, toplanıp alayla gülün!
Ödev Vazife, Görev *başka bir vazife,* Yumuş
Asıl vazife imiş, öyle der modern okumuş!
Finans Maliye, Endüstri Sanayi *dir.*
Biraz asılları hakkında şüphe şayidir!
Teker teker bilirim: Soyca Sopça en sağlam,
Koordinasiyon *u buldum, nüfusta kaydı tamam!*
Teker teker mi dedim? İddialı oldu lâfım.
Dil işlerinde budur galiba birinci gafım!

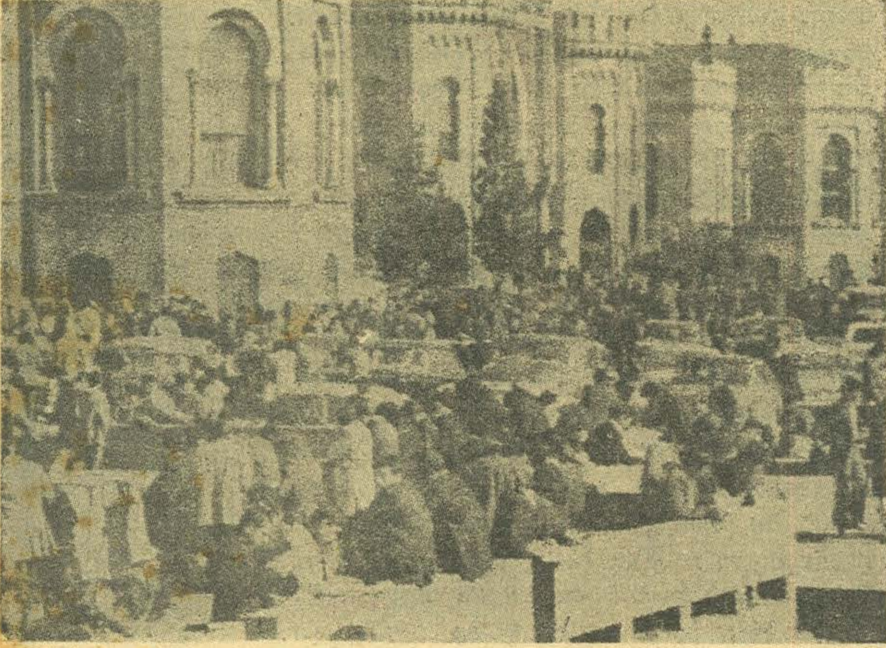
Sebil

herşey hak için

300 BİN GENCİMİZ NE OLACAK?!.

(Baştarafı 2. Sayfada).
şist bir vasata itmek gibi bâtıni bir maksadın da rol oynadığına kâni' bulunmaktayız.

Gerçi muhterem Maarif Vekilimiz Ali Nailî Erdem, bu yıl elliyedi yüksek tahsil müessesesinin yeniden faaliyete geçirileceğini bildirmiştir. Fakat, kusura bakmasınlar, biz bu ölçüde bir yatırımın söylenildiği kadar kısa zamanda gerçekleştirilebileceğine inanmıyoruz. O halde bu yıl da üniversiteye giremiyecek olan üçyüz-zetelerin kupon ve para dağıtanları ve buna mümâsil nâmütenâhî şans oyunlarıyla, hayatı bir kumar masasına çeviren bu sakat içtimâî düzen içinde, nihâyet gençlerimizin tahsil imkânları da aynı mantığa raptedilmiş demektir. Daha şimdiden imtihana giren her on kişiden ancak birinin yüzünün gülebileceği, dokuzunun ise mutlaka ağlıyacağı bellidir. Bakalım kimler gülecek, kimler ağlıyacaktır! Yalnız bu üçyüz küsur bin kişiden imti-



Sefalete mahkûm ümidler
Giriş imtihanları günü İstanbul Üniversitesi Merkez binasının giriş kapısı

bin gencimizin hâli ne olacaktır?!.. Şimdi, anne ve babalarla birlikte bu kadar genç insanın zihnini kemiren suâl işte budur. Millî piyangodan başlıyarak banka ikramiyeleri, gahanı kazanan pek azı istisna edilse de, içtimâî nizâmın daha da bozuluşu karşısında milletimizin bir kere daha topyekün ağlamaya memur ve mahkûm olduğu meydandadır!.

AKINCILAR

MTTB'nin sâdece talebelere hitap etmek imkânına sahib olması karşısında işçisi, memuru ve talebesiyle bütün bir imanlı vatan gençliğini kucaklamak maksadıyla kurulan *AKINCILAR Derneği* hızla gelişmektedir. Bu cümleden olmak üzere 25 Temmuz Cuma günü akşamı Ankara'da Dünya Sineması'nda yapılan bir toplantı ile «*AK-MEM*» yani Akıncı Memurlar şûbelerinin umûmî merkezi teşekkül ettirilmiştir. Merkez Reisliğine Mukaddesatçı gençliğin değerli liderlerinden *Ali İhsan Kandemir* seçilmiştir.

Gecede Umûmî Reis *Ali İhsan Kandemir*'den başka Akıncılar Derneği Umûmî Reisi *Tevfik Rıza Çavuş*, Muhterem Adâlet Bakanımız *İsmail Müftüoğlu* ve SEBİL'imizin değerli yazarlarından *Mustafa Yazgan* Bey de heyecanlı birer konuşma yapmışlardır. Geç vakte kadar süren toplantı sükûnet içinde nihâyete ermiştir.

Almanya Postası

MÜJDE

SEBİL'in daha önce vaad etmiş olduğumuz Almanya baskısı, bu sayımızdan itibâren Cenab-ı Hakkın lütfû keremiyle başlıyor. İstanbul baskısı biter bitmez, matrisleri hâmilen Almanya'ya gidecek olan Başyazarımız Kadir Mısıroğlu, Frankfurt'taki bir matbaada SEBİL'i bir de gurbetzede kardeşlerimiz için bastıracaktır. Ancak bu sayı ile birlikte parasız olarak verdiğimiz ilâve Türkiye'deki gibi dört değil, sekiz sahifedir. İlâveye sırf Almanya'daki kardeşlerimiz için dört sahife daha eklenmiştir.

Bunda muhtelif Alman şehirlerine göre tanzim edilmiş aylık bir «*Namaz Vakitleri cetveli*» bulacaksınız.

Almanya'daki abonelerimize gazeteleri -sırf bu sayı için- Türkiyeden postalanacağı için işbu namaz vakitleri cetveli kendilerine ulaştırılamamış olacaktır. Bu bakımdan kendilerinden özür dileriz.

Ancak dileyenler bu Almanya'ya mahsus ilâveyi Frankfurt'taki «Hamidiye Câmii» şerifinden temin edebilirler.

Bir de şu hususu belirtelimki, Almanya baskısı birkaç sayılık bir ihtiyat masrafı gerektirdiğinden abone kaydetmiş olan kardeşlerimizin ellerinde biriken parayı geciktirmeden HASAN DAMAR Bey'in aşağıdaki adresine posta çeki ile çıkarmalarını rica ederiz.

Adres
HASAN DAMAR — A. RÜSTÜ BANAZ
Bienroder Weg 79
3300 Braunschweig
Posta çeki nu. (Postscheckkonto -Nr. 37938-300 Hannover)
Telefon: 0531 - 32 36 89

SEBİL'i Almanya'da satmak isteyenler de ayni adrese veya Hamidiye Camii adresiyle *Seyfi Şenoğlu*'na müracaat edebilirler.

SEBİL, iman cephesinin en cesur ve güçlü neşir vasıtasıdır. O'nu hergün daha güçlü kılacak olan iman ehlinin candan alâka ve teveccühleridir. Bu alâka ve teveccühü esirgemiyeceğinize inanarak hepinizi Cenab-ı Hakkın engin merhamet ve himâyesine havâle ederiz.

Sebil

herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 1 Sayı 27
BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazıişleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
Posta Çek Nu: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Umûmî Tevziat: SABRİ ÖZAKAR

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة اسبوعية سياسية مستقلة تاريخية ادبية
ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

EVERTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 38 96
PRICE: 5 T.L.
Representative of Germany
4 Recep 1396
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England
İngiltere Mümessili: İSMAİL ERÜNSAL